

DRAUGAS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 8/11/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS

August 12, 1998

Vol. LXXXVII

Kaina 50 c.

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGPJŪTIS - AUGUST 12, 1998

Nr. 156

Kandidatai į laisvą Seimo nario vietą ruošiasi rinkimams

Vilnius, rugpjūčio 11 d. (Elta) — Nors apie ketinimus iškelti savo kandidatūrą lapkričio 15 dieną rengiamuose rinkimuose į Seimo narius Nevėžio apygardoje Nr. 26 paraiškė jau ne vienas asmuo, kandidatus į laisvą parlamentaro postą oficialiai bus galima kelti tik po mėnesio — nuo rugsėjo 11-osios.

Tačiau Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) jau pradėjo pasirėmimą rinkimams į laisvą Seimo nario vietą Nevėžio apygardoje. Šios apygardos rinkėjai neteko savo atstovo parlamente, kai ten išrinktas Seimo Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos narys Metys Laurinkus birželio pradžioje tapo Valstybės saugumo departamento (VSD) generaliniu direktoriumi.

VRK pranešimu, jau yra parengtas Seimo nario rinkimų organizavimo ir vykdymo tvarkaraštis, kuriame — daugiau kaip 50 punktų, kuriais numatyti terminai, nurodantys iki kada VRK, apygardos

rinkimų komisija bei asmenys, norintys tapti kandidatais į parlamentarus, arba partijos, ketinančios kelti savo kandidatą Nevėžio apygardoje, turi atlikti pagal įstatymus numatytus pasirėmimo rinkimams darbus.

Iki šiol apie ketinimus iškelti parlamentaro vietos yra paraiškę Kovo 11-osios akto signataras advokatas Zenonas Juknevičius, negausios Reformų partijos pirmininkas Algirdas Pilvelis bei taip pat negausios Liaudies vienybės sąjungos pirmininkas Jurijus Subotinas.

Galimybę kelti savo kandidatūrą šiuose rinkimuose svarsto ir Naujosios sąjungos (socialliberalų) pirmininkas, teisininkas Artūras Paulauskas.

Apie ketinimą kelti savo kandidatus galvoja ir kelios įtakingos Lietuvos partijos, tarp jų — valdančioji Tėvynės sąjunga bei Centro sąjunga, Socialdemokratų partija ir LDDP.

Lenkijos žurnalas palankiai vertina Lietuvos prezidento darbą

Varšuva, rugpjūčio 11 d. (BNS) — Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus patvirtino, kad jis yra nepriklausomas, ryžtingas ir gerai išmanantis laiko poreikius politikas, rašo Lenkijos žurnalas „Nowe kontrasty“, apžvelgdamas pirmąjį Lietuvos vadovo veiklos pusmetį.

„Praėjus pusmečiui po prezidento rinkimų, galima surizikuoti ir pasakyti, kad gerai atsitiko, jog Lietuvos prezidentu tapo atvykęs iš Vakarų, 50 metų gyvenęs amerikietiškos demokratijos sąlygomis“, pabrėžia žurnalas.

Žurnalas išskiria Lietuvos prezidento racionalumą vidaus politikoje bei pragmatizmą ekonomikoje.

„Valdantys Lietuvoje konservatoriai ir krikščionys de-

mokratai skundėsi Algirdo Brazausko nenoru nusileisti, tačiau paaiškėjo, kad ir kitas prezidentas gali būti tvirtas ir nuoseklus“, rašo lenkų žurnalas.

„Nowe kontrasty“ taip pat labai palankiai vertina V. Adamkaus vykdomą užsienio politiką, ypač — santykių su Lenkija požiūrį.

„Pirmojo užsienio vizito V. Adamkus vyko į Varšuvą, pabrėždamas, kad tiek istoriniai ryšiai, tiek ir dabartinė situacija Europoje sukuria būtinybę gerai ir efektyviai bendradarbiauti su Lenkija. Tai, kad Lenkija atsirado pirmoje valstybių grupėje, kurios bus priimtos į NATO, suteikia ir Lietuvai didesnių galimybių“, pabrėžia žurnalas.

Vilnius Lenkijai pareiškė susirūpinimą dėl išpuolių

Vilnius, rugpjūčio 11 d. (Elta) — Lietuva dar kartą pareiškė susirūpinimą dėl Lenkijos teritorijoje nesiliaujančių chuliganų išpuolių prieš traukinio „Vilnius-Berlynas“ keleivius.

Eltos žiniomis, antradienį į Lietuvos Užsienio reikalų ministeriją iškviesto Lenkijos generalinio konsulo Vilniuje Mieczyslaw Jackiewicz buvo paprašyta informuoti Lenkijos pusę apie Lietuvos pageidavimą suaktyvinti abiejų valstybių atitinkamų žinybų bendradarbiavimą, siekiant kovoti su išpuoliais prieš trau-

kinio „Vilnius-Berlynas“ keleivius.

Konsulas pažadėjo tučiuojau informuoti Varšuvą apie Lietuvos diplomato susirūpinimą ir rekomenduoti pradėti derybas dėl intensyvesnio bendradarbiavimo šiuo klausimu.

Lietuvos URM pareigūnas kreipėsi į lenkų diplomata Vilniuje paskatino paskutinis išpuolis prieš traukinio „Vilnius-Berlynas“ keleivius rugpjūčio 5-ąją.

Tadien Lenkijos sostinės stotyje „Centrinė Varšuva“, likus kelioms minutėms iki traukinio išvykimo, į vieną vagoną įlipo pašaliniai asmenys, kurie įtariamai vykdant plėšimus šiame traukinyje. Tik vagono palydovės įspėjimo dėka keleiviai spėjo užsikurti kupė duris, ir taip buvo išvengta apiplėšimo. Pravažiavus vakarinę Varšuvą ir įjungus avarinį traukinio stabdį, įtariamieji asmenys pasišalino.

Akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ atstovų teigimu, išpuoliai prieš traukinį „Vilnius-Berlynas“ Lenkijos teritorijoje yra itin dažnas reiškinys šią vasarą. „Lietuvos

Nuotr.: Dalis keliatūkstančių minios verslininkų, susirinkusių prie Seimo rūmų pareikšti savo nepasitenkinimą vyriausybės vykdoma politika, varžančia smulkiųjų verslininkų prekybą. (Elta)

Verslininkai reikalauja panaikinti bet kokius suvaržymus

Vilnius, rugpjūčio 11 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis antradienį susitiko su Kauno regiono smulkiųjų ir vidutinių verslininkų atstovais ir ragino smulkiuosius verslininkus bendradarbiauti su valstybės Pramonės ir prekybos rūmais.

Verslininkų atstovai su Seimo pirmininku susitiko po pusantros valandos prie Seimo vykusios protesto akcijos, nukreiptos prieš, pasak jų, vyriausybės vykdomą smulkaus ir vidutinio verslo žlugdymo politiką.

Smulkaus ir vidutinio verslo atstovai Seimo pirmininkui guodėsi, kad nėra įstaigos, kuri jais rūpintųsi.

Tuomet Seimo pirmininkas jiems pasiūlė būti Pramonės ir prekybos rūmų bendrabarbiu — „bendradarbiauti ir vienyti“ bei kartu rengti pasiūlymus vyriausybei.

Po poros valandų diskusijos V. Landsbergis žurnalistams pareiškė, kad „mes ne visiškai išsiaiškinome, kokią atstovavimo formą galėtų turėti eizistuojantys ir dirbantys Pramonės ir prekybos rūmai“.

V. Landsbergis pripažino, kad vyriausybės priimti nutarimai „vienu atveju atrodo per griežti, kitu per staigūs ar neapibrėžti“. Jis tvirtino jau vieną kartą siūlęs vyriausybei atidėti nutarimo įsigaliojimo terminą.

Seimo pirmininko nuomone, vyriausybė, priėmusi šį nutarimą, kovoja su kontrabanda. Pasak jo, „legaliai dirbantis imonės kencia nuo šešėlinių imonių“.

Smulkieji turgaus prekiautojai mitinge priimtus reikalavimus „duomenimis, traukinio keleivių plėšimai buvo užregistuoti birželio 2,9,23 ir liepos 20 dienomis, tik šiais atvejais traukinys būdavo apiplėšiamas jam išvykus iš Poznanės. (BNS)

tam vyriausybės nutarimui, jog patentus išsigiję verslininkai prekybos vietoje privalės turėti prekių išsigijimo dokumentus. Mitingo dalyviai ultimatyviai pareikalavo, kad vyriausybės nutarimas būtų panaikintas. Antraip, jie pasiryžę užverti kelius, vyti šalin juos tikrinančiuosius ar net surengti bado streiką.

Vyriausybės neišgąsino verslininkų grasinimai. Remiantis Eltos pranešimu, vyriausybė neveda naujų mokesčių, o tik reikalauja prekybos vietoje turėti prekių išsigijimo dokumentus.

Ši visose civilizuotose valstybėse pripažinta prekybos tvarka padės išvengti nelegalios, kontrabandinės prekybos, dėl kurios žlunga Lietuvos imonės, prarandama tūkstančiai darbo vietų. Be to, prekyba be dokumentų užkerta kelią tiek gyventojams, tiek patiemis prekyviams pareikšti tiekėjams arba gamintojams pretenzijas dėl prekių kokybės ir trūkumų, todėl vyriausybė negali atsisakyti ir neatsisakys reikalavimo smulkiems prekybininkams prekybos vietoje turėti prekių išsigijimo dokumentus, rašoma Eltai perduotame vyriausybės spaudos tarnybos pranešime.

Naujoji prekybos tvarka, ją rengiant, buvo svarstoma su verslo organizacijų atstovais.

Norėdama panaikinti nereikalingus biurokratinis smulkiojo verslo ir prekybos suvaržymus, vyriausybė sudarė darbo grupę ir, remdamasi tos grupės išvadomis, rugšėjo mėnesį parengs būtinus teisės aktų pakeitimus. Bus apribotos galimybės nepagrįstai tikrinti smulkiuosius prekybininkus ir juos bausti.

Vyriausybė numato visus verslo klausimus aptarti tridšaleje komisijoje, siūlydama dalyvauti ir smulkiąjam verslui atstovaujancias organizacijas.

Ties Lietuvos-Latvijos siena — ne naftotiekis, o ... spiritotiekis

Vilnius, rugpjūčio 11 d. (BNS) — Lietuvos ir Latvijos pasienyje buvo aptiktas įrenginys, kuriuo buvo po žeme į Lietuvą pumpuojamas spiritinis, pranešė pasienio policija ir Vidaus reikalų ministerija.

Šiaulių pasienio policijos rinktinės pareigūnai kartu su Akmenės rajono kriminalistais pirmadienį sodybos, esančios maždaug už 2 kilometrų nuo valstybės sienos, kieme

* Lietuvos banko oficialios atsargos liepos mėnesį padidėjo 48.1 proc., palyginti su birželio mėnesiu, ir sudarė 1.7 mlrd. JAV dolerių. Nuo metų pradžios oficialios atsargos padidėjo 671.6 mln. dol. Konvertuojamos valiutos atsargos liepos mėnesį padidėjo 50.7 proc. ir sudarė 1.6 mlrd. dolerių. (Elta)

* Netoli Vilniaus esančioje Gariūnų turgavietėje rugpjūčio 7 d. Muzikos festivalio „Vasaros maratonas“ organizatoriai surengė akciją „Piratinės vaizdajuostės — ne“, kurios metu buvo traukiamos iš vaizdajuosčių nuomos punktų ir parduotuvių pristatytos piratinės kasetės, už kurias jas atnešusieji gavo originalių lietuvių kalba įgarsintų vaizdo kasetių. Gariūnuose vyksiančio festivalio, kuriame dalyvauja populiarius muzikantai ir dainininkai, pelną žadama skirti beglobiams vaikams. (BNS)

* Per pirmąjį šių metų pusmetį „Akcenta“ draudimo bendrovė „Preventa“ surinko 12.6 mln. litų draudimo įmokų, arba 1.8 karto daugiau nei per tą patį praėjusį metų laikotarpį. Populiariausias draudimo rūšys — transporto priemonių draudimas ir sveikatos draudimas užsienyje, kurie sudarė atitinkamai 27 ir 12 proc. bendrovės draudimo dalyvių. (Elta)

Sprogimai Afrikoje: JAV imasi paieškos ir saugumo priemonių

Vašingtonas, rugpjūčio 10 d. (Reuters-BNS) — JAV Valstybės sekretorė Madeleine Albright pažadėjo 2 milijonus JAV dolerių premiją už informaciją, padėsiančią surasti sprogdirimų Kenijoje ir Tanzanijoje organizatorius.

Ji taip pat pranešė skrendanti į JAV oro bazę Vokietijoje, iš kur parlydės į namus amerikiečių, žuvusių per sprogdirimus, palaikus.

M. Albright, kalbėdama Valstybės departamento darbuotojų pasitarime, nesakė, kada ji išvyksta į Vokietiją, tačiau Baltieji Rūmai anksčiau pranešė, kad ketvirtadienį ruošiamasi palaikyti gražinimo ceremonijai.

M. Albright, vilkinti juodais rūbais, sakė, jog ji ir prezidentas Bill Clinton ruošia prašymą iš biudžeto Valstybės departamentui skirti lėšų, už kurias Nairobyje ir Dar es Salame bus atstatyti sugriauti ambasadų pastatai ir padidintas JAV diplomatinį misijų visose pasaulio valstybėse saugumas.

JAV Valstybės sekretorė taip pat sakė, jog administracija konsultuojasi su Kenijos ir Tanzanijos atstovais, „ieškodama tinkamiausių būdų išreikšti paramą šiuo netekties momentu“.

M. Albright pažadėjo, kad JAV neįbaugins sprogdirinimai,

Sustiprinta JAV ambasados Vilniuje apsauga

Vilnius, rugpjūčio 11 d. (BNS) — Po teroristų išpuolių Kenijos ir Tanzanijos sostinėse, JAV ambasada Vilniuje ėmėsi papildomų saugumo priemonių.

„Kaip ir visos JAV ambasados visame pasaulyje, mes ėmėmės atitinkamų žingsnių sustiprinant ambasados apsaugą“, sakė antradienį amba-

kurie nusinešė mažiausiai 192 žmonių, tarp jų — 12 JAV piliečių — gyvybes.

„Nors teroras gali pastatus paversti griuvėsiais, o juoką — ašaromis, jis niekada, niekada neprivers Amerikos atsisakyti savo tikslų ar buvimo pasaulyje“, pareiškė ji.

JAV jau įgyvendino maždaug trečdali savo ambasadų saugumo padidinimo priemonių, kurios 1985 metais buvo siūlomos aukšto lygio pranešime, parengtame po išpuolio prieš Amerikos jūrų pestininkų sta-bą Beirut, pranešė buvęs Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) direktorius admiralas Bobby Inman, kuris rekomendavo visame pasaulyje esančiose JAV ambasadose imtis saugumo pagerinimo priemonių už maždaug 3.5 mlrd. dolerių. Tačiau kol kas šio darbo atlika tik už 1 mlrd. dolerių, pareiškė Valstybės sekretoriaus padėjėjas vadybos reikalais Patrick Kennedy.

Minėti darbai — tai 27 naujai pastatytos ambasados bei jau esamų ambasadų atnaujinimas, kurie atlikti pagal B. Inman pranešime nurodytas instrukcijas, sakė P. Kennedy.

Tai, kad atlikti ne visi rekomenduoti saugumo užtikrinimo darbai, greičiausiai neturėjo įtakos praėjusios savaitės sprogdirimams, mano jis.

sados antrasis sekretorius politikos reikalams Jonathan Moore.

Jis pabrėžė, kad Vilniuje dirbantys amerikietiai diplomatai yra gliaui sukrėsti dėl daugybės nekaltų žmonių aukų.

Penktdienį dviejose Afrikos sostinėse Nairobyje ir Dar es Salame prie JAV ambasadų nugriaužė sprogimai nusinešė mažiausiai 192 žmonių, iš jų — 12 JAV piliečių, gyvybes.

J. Moore informavo, kad užtikrinami ambasadų saugumą, JAV diplomatai visame pasaulyje glaudžiai bendradarbiauja su vietos valdžia. „Lietuvos institucijos demonstruoja didelį profesionalumą besirūpinamos mūsų atstovybės Vilniuje saugumu“, sakė diplomatas.

Jis padėjo Lietuvos organizacijoms ir privatiems asmenims, siunčiantiems užuojautos laiškus į JAV ambasadą Vilniuje.

Lietuva griežtai smerkia teroristinius aktus Kenijoje ir Tanzanijoje bei reiskia užuojautą žmonių aukų patyrusioms Jungtinėms Valstijoms bei šioms dviem Afrikos valstybėms.

Tokią Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos nuomonę BNS perdavė aukštas Lietuvos diplomatas. „Lietuva yra ypač susirūpinusi, kad teroristinių išpuolių objektais tampa diplomatinės misijos“, sakė aukštas URM pareigūnas.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 12 d.: Hiliarija, Klara, Laimonas, Giedrė. 1569 m. pasirašyta Liublino unija.

Rugpjūčio 13 d.: Ipolitas, Kasijonas, Kastytis, Gilevilė.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

Sveikiname

LSS VIII Tautinė stovykla Paxton, MA, susirinkusius brolius ir seses testė daugiau pusimčių metų už Tėvynės ribų puoselėtą Lietuvišką skautybę, jos idėjas ir tradicijas, kad nepriklausomybei prisikeltųsi

Protevių žemė žydėtų,
Skautų laužais suliepsnotų,
Laisvėje dainą dainuotų,
Žalioji vėliavą plevėsuotų.

Mūsų lūkesčiams stebuklingai išsipildžius, VIII Tautinę stovyklą švęsdami, sustiprinkim patį pagrindą, kad Lietuvių ir Lietuviškoji Skautybė klestėtų visuose pasaulio žemynuose, kur tik lietuvių gyvenama, kad neužmirštume, jog mus visus jungia

Protevių žemė,
ji tik viena —
Lietuva, Lietuva!

Budėkime!

Danutė Bindokienė
„Draugo“ vyr. redaktorė

j.v.s. Irena Regienė
„Skautybės kelio“ redaktorė

VIII TAUTINĖ STOVYKLA

80 METŲ LSS JUBILIEJAUS DIENA

Šeštadienis, rugpjūčio 15 d.

7 - 7:30 — Kelimasis
7:30 - 8 — Pamaldos, Vėliavų pakėlimas
8 - 8:30 — Pusryčiai - 1
8:45 - 9:15 — Pusryčiai - 2
9 — Svečių registracija
9:30 - 11:30 — Užsiėmimai — Pastovyklių laikas
9:30 - 10:30 — „Gintaro“ „Ažuolo“ mokyklų sueiga
11 - 12 — LSF Suvažiavimas
12 - 12:30 — Pietūs - 1
12:45 - 1:15 — Pietūs - 2

1:30 - 3:30 — Užsiėmimai — Pastovyklių laikas
2 - 3 — Svečių priėmimas (Vadovų sueiga)
4 - 5 — Sukaktuvinė šventė — Didysis paradas
5 - 6 — Svečiavimasis, Parodų lankymas
6 - 6:30 — Vakariėnė - 1
6:45 - 7:15 — Vakariėnė - 2
7:30 - 7:45 — Vėliavų nuleidimas — (Budinti skiltis)
8:30 - 10 — Vakarinė programa — Bendras laužas
10 - 10:30 — Naktiečiai
11 — Tyla

DIEVUI SKIRTA DIENA

Sekmadienis, rugpjūčio 16 d.

7 - 7:30 — Kelimas, Vėliavų pakėlimas
8 - 8:30 — Pusryčiai - 1
8:45 - 9:15 — Pusryčiai - 2
10 - 11 — Šv. Mišios — (dalyvauja visa stovykla)
11 - 11:30 — Stovyklos fotografojasi
12 - 12:30 — Pietūs - 1
12:45 - 1:15 — Pietūs - 2
2 - 5 — Užsiėmimai — Pa-

stovyklių laikas
2 - 3 — Miško ženklų sueiga
4 - 5 — Vadovų Pagerbimas — (Vadovų sueiga)
5 - 6 — Svečiavimasis
6 - 6:30 — Vakariėnė - 1
6:45 - 7:15 — Vakariėnė - 2
7:30 - 7:45 — Vėliavų nuleidimas — (Budinti skiltis)
8:30 - 10 — Vakarinė programa — (Rūpinasi pastovyklės)
10 - 10:30 — Naktiečiai
11 — Tyla

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Spalio 3 d. — Akademinių Skautų sąjūdžio Čikagos skyriaus metinė šventė Willowbrook pokylių salėje, Willow Springs, IL.

Lapkričio 15 d. — Lietuvos Skautų organizacijos iškūrimo, gyvavimo ir veiklos 80 metų sukakties minėjimas Jaunimo centre. Pradžia 2 val. p.p. Rengia Čikagos Skautininkų draugovė ir Rengimo komitetas.

VIII LSS TAUTINĖS STOVYKLOS ADRESAS

Treasure Valley Scout Reservation
c/o Lithuanian Scouts
394 Pleasantdale Rd.
Rutland, MA 01543

Tel. 508-886-6693

Fax 508-886-2388

„Rambynas kalnas '98“ stovyklos Kalifornijoje stovyklautojai ir vadovai bei vadovės.

„RAMBYNO KALNAS '98“ STOVYKLA KALIFORNIJOJE

Malonu buvo aplankyti kalnųose sstovyklaujančius, gerai nusiteikčiusius ir tvarkingus. Šiame stovykla įvyko vasaros pradžioje — nuo birželio 27 dienos ir tęsėsi viena savaitę. Nors ant aukštesnių kalnų viršūnių sniegas dar nebuvo nutirpęs, bet mūsų stovyklavietės slėnis jau buvo apdžiūvęs. Pušaitės saulėje maloniai kvepėjo ir žydėjo ankstyvosios gelelės. Dienos buvo šiltos ir naktys ne labai vėsios, dangus giedras ir pilnas spindinčių žvaigždžių.

I stovyklą suvažiavo mūsų skautiškos šeimos jauniausioji karta. Viso — 44. Daugelis jų pirmą kartą stovyklauja. Jiems naktys palapinėje galėjo būti graudžios. Reikėjo nugalėti baimę atsiskyrus nuo tėvelių, bet pasakiškos dienos miške su draugais bei draugėmis gundė

grioveliais, švarus darbo įrankiai ir specialiai pagamintus stovus sudėti indai; prie palapinių vaizdingai padaryti papuošimai, smėliu išbarstytas takelis. Viskam panaudota vietinio miško medžiaga, nieko neatsivežta iš miesto. Tai buvė stovyklos „Asilų“ skilties; jų skiltininkas brolis Kundrotas Mažeika.

Maudytis stovyklautojai važiavo į baseiną pas kaimynus BSA skautus Nusileidę į tolokai esančio Big Bear ežero pakrantę vieną dieną sportavo. Naktinės iškylos, skautiški žaidimai lavino jaunųjų drąsą bei išmone, kaip tikrai primityviai manytis gamtoje. Vakariniai laužai turtino mintis, ramino bei gaivino jausmus. Sekmadienį stovyklautojai dalyvavo šv. Mišiose, kurias aukėjo iš Los

Virtuvėje pakaitom atvykdamas darbuose skaniai ir socialiai visus maitindamos mamytės: Valerija Hale ir sesės Kristina Dudorienė, Laura Žaliūnaitė-Brakenbery ir Darija Žaliūnaitė-Francesco. Joms daug padėjo nepakeičiama stovyklos išdininė s. Audra Reivydienė. Ūkio reikalais pakaitom rūpinosi skautas Andrius Kiršonis ir sk. vytis Dainius Mulokas. Sanitarinę priežiūrą ir sunegalavusiems pirmąją pagalbą teikė dr. Loretta Mulokienė.

Stovyklą aplankė Ramiojo vandenyno rajono vadė vs. fil. Zita Rahbar, kuri jau buvo pasi-ruošusi keliauti į Lietuvą. Sesė Zita galėjo pasidžiaugti jaunųjų

stovyklautojų prieaugliu, dėl kurių ateities dirba, organizuodama skautišką veiklą jau antrą kadenciją šiose pareigose.

O šių eilučių autorė dėkinga Praamžiui už ilgą gyvenimą ir laimę džiaugtis, kad į visų pamiltą „Rambyną“ stovyklavietę savo vaikučius atveža čia savo laiku stovyklavusios buvusios skautės ir skautės. Ir jų vaikai džiaugiasi gyvenimu gamtoje, kur jie išmoka skautiškai mylėti vieni kitus. Ir, kaip poetas Bernardas Brazdionis skelbia — „mylėti Lietuvą iš tolo“.

vs. Vanda Zelenienė

SESĖS ROMUTĖS NEUŽMIRŠTAME

Jau dvidešimt metų Romutės Paliulytės nebėra mūsų tarpe, bet jos šviesi atmintis nebėsta mūsų prisiminimuose, žadinama skaudžius netekties jausmus.

1978 metų rugpjūčio 7 d. vakare grįžtanti iš skautų sueigos, neblaivaus vairuotojo vairuojamo automobilio klydyta, tragiškos mirties netikėtai amžinybėn buvo išvesta Kazimiero ir Albinos Paliulytės dukrelė Romutė Marija. Sukrestė buvome visi ją pažinoję, o ką bekalbėti apie baisią netektį ištikusią šeimą, kurios gyvenimas aną nelaimingą vakarą subyrėjo į nesuskaitomą daugybę kristalo atšaidėlių. Bejėgiai jautėmės paguosti skausmo priblokštus tėvus, sesutę Joana, gimines, apstulbusius beždžius mokyklos draugus ir drauges. Visi liudėjome mielos jaunosios, kuri, tarsi gėlė, buvo išsiskleidusi žydi didžiulį pareigingumu, darbštumu ir gabumais, gyvai įsijungusi į lietuvių

jaunimo veiklą — skautišką vadovę, liuanistinę mokyklos mokytoją, tautinių šokių šokėją. 1977 m. Australijoje vykusioje LSS Tautinėje skautų stovykloje, kartu su sesėmis vyr. skautėmis B. Bulotaite ir R. Kemežaitė, atstovavo Waterbury lietuvių skautams ir skautėms. Jauniausia, sulaukusi vos 20 metų amžiaus, apsupta pirmos Anapilnų nukeliavusių mūsų telkinio lietuvių, Romutė Dievo Motinos Marijos prieglobstyje, išsilo Waterbury, CT, lietuvių kapinaitėse.

Šeimai, kurioje Romutė praleido laimingiausius savo neilgo gyvenimo prasmings dienas, meldžiame Kristaus ramybės ir paguodos, o Romutei, Viešpatie, suteik amžiną ramybę dangaus žvaigždžių Sietyne, kad ji savo gyvenimo pavyzdžiu šviestų ją pažinusioms ir prisimenančioms sesėms skautėms ir broliams skautams.

J.P.

Audrute dažnai lankosi Waterbury, CT, lietuvių kapinaitėse, nuneša gėlių ir meldžiasi prie kapo savo a.a. tetos Romutės Paliulytės, kurios jai niekad neteko pažinti.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110. Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuniamami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$95.00	\$55.00	\$35.00
(U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienio oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti nesaugo. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6187 S.Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS V.KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
630-941-2609
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIOBA, M.D.

INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E.Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia i vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyt. su Northwestem un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Kai prie tėvų stalo, tai viskas neskanu, kai bus prie savo, tai bus skanu.

NAUJAUSIA SPAUDA APIE REZISTENCIJĄ

ANTANAS DUNDZILA

Rezistencinės tematikos spauda Lietuvoje šių metų pirmoje pusėje užderėjo didesniu, negu įprasta, derliumi. Šią apžvalgą ribojant, čia eis kalba apie du svarbius, beveik periodinius leidinius ir akį labiau patraukusias kelias knygas. Specifinės periodikos, kaip Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) leidžiamos savaitraščio, arba kad ir svarių straipsnių bendrojo pobūdžio leidiniuose čia neminėsiu.

Nors leidinių skaičius didokas, tačiau Vilniaus ir Kauno knygynuose, norint juos išsigyti, nėra taip paprasta. Taigi knygų platinimas Lietuvoje dar svirduliuoja. Pvz., kai kuriuos rezistencinės tematikos leidinius pamatai ne krautuose, o ant varginių padėklų prie kokio pastato įėjimo; gan geras šių leidinių pasirodymas yra Kaune, LPKTS būstinėje. Knygų platinimo trukumai persekioja ne tik rezistencinio pobūdžio leidinius. Štai naujausio Jurgio Jankaus „Aukštinio vabaluko“ Lietuvoje iš vis niekur nematiau, o 1997 išleisto kolektyvinio veikalo apie kun. St. Ylą naujutėlį egzempliorių užtikau pas karabelninką... Kauno Laisvės alėjoje (jis kainavo tik 8 lt.). Bet yra ir kita knygų prekybos pusė: stebina prabangūs, albuminiai leidiniai — jų apstu, juos turi beveik visi didesni knygynai.

Litus vertiant į dolerius, Lietuvoje knygos yra pigios, tad knyga — patrauklus pirkinys. Persiuntimo kainos paštu į Ameriką taip pat labai prieinamos. Tik bėda, kad knygų siuntimas pakuoja paštas: naudojamas įvyčiojimas yra toks, kad siunta adresata pasiekia šiek tiek aplamdyta.

Po šių bendrybių skleidžiamame uždango rašinio pagrindinei veikėjai, naujausiais literatūrai apie rezistenciją.

„Laisvės kovų archyvas Nr. 23“, 256 psl., leidžia LPKTS. Šio numerio pats svarbiausias ir įdomiausias straipsnis yra Bonifacio Ulevičiaus paruošta net 170 psl. medžiaga apie Suvalkijoje Tauro apygardos talentingą vadą (pareigas perėmė 1946-VII-7, zuvo 1948-II-1) Antaną Baltų — Žvejį. Tai vienišas, prantamasis parašyta, dokumentuota medžiaga. Kalbant bendriau apie „Archyvo“ seriją, negalima nesigėrėti leidimų išverne bei produktinumu. „Archyvas“ eina nuo 1991 metų, o, įskaitant pasukintą numerį, iš viso jau išleista net 5,164 puslapiai!

Koks kitas leidinys gali jam prilygti?

Antras, taip pat serijinis, beveik periodinis leidinys yra „Genocidas ir rezistencija Nr. 1(3)“, 132 psl., Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGRT) išleistas. Šiuo pavadinimu serija gimė 1997, kai Centro generalinio direktoriaus pareigas perėmė Dalia Kuodytė. (LGRTC yra įstatymu įkurta tarpžinybinė Lietuvos valdžios institucija, tirianti genocido, nusikaltimų žmonių bei žmoniškumui apraiškas, Lietuvos gyventojų persekiojimą okupacijų metais ir t.t. Tai valstybinių mastu veikiančių, daug vilčių teikiančių valdžios įstaiga.) Išleistas numeris spausdina moksliskai parengtas studijas, aktualiausi yra šie analitinio pobūdžio straipsniai: A. Anušausko apie KGB slaptosios veiklos aspektus, J. Starkausko apie čekistus pasieniečius Lietuvoje pokario metais ir K. Kasparą apie okupanto veiksmus 1945 m. vasarą, demoralizuojant ir dezorganizuojant besikuriantį pasipriešinimą.

Puikiai daug naujų duomenų atskleidžia Mindaugo Bloznelio 294 psl. knyga, „Lietuvos išlaisvinimo taryba“. Ją nesuprantamai mažu 700 egz. tiražu išleido „Mintis“. Autorius kruopščiai detalėmis nusagstytą leidinį vadina „medžiaga veiklos studijai“, tačiau tai daug daugiau negu kokia apybraiža. Tai smulkus pasirinktos temos traktatas, savo detalėmis ir nuosekliu dėstymu vietomis primenantis Pr. Čepėno dvitomę „Naujųjų laikų Lietuvos istoriją“. Palyginus Čepėno ir Bloznelio veikalus, reikia suminėti ir nuotaiką, kuri skaitytoją gaubia, skaitant šias knygas: Čepėno skaitai su dvasiniu pakilimu, nes iš anksto žinai, kad pasakojami įvykiai vedė į nepriklausomybę; Bloznelio knygos duomenys skaitytoją slepiančiai veikia, nes tai žvilgsnis į baisią tragediją pasibaigusį mūsų tautos laikotarpį. Knyga apima 1944 rudenį — 1946 pradžią. Tai rusų okupacijos grįžimas, kai visuomenės dauguma skendo nežinioje, laukė karo pabaigos, puoselėjo Atlanto Chartos viltį, kai prasidejo okupanto teroras, ėmė telktis ginkluota rezistencija ir formuotis pilietinis priešingumas. Knygoje atskleidžia daug faktų, pvz., būsimojo kardinolo Vincento Sladkevičiaus ryšiai su rezistencija. Autorius labai palengvina

Po audros Utenos rajono miške.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

skaitymą, nes jis bene pirmasis pasirodė su tokio pobūdžio leidiniu, kuriame veikėjai vadinami tikraisiais vardais, ne slapyvardžiais. Atėjo laikas beveik visos apie rezistenciją knygos taip rašyti. Knygos pabaigoje įdėtas labai vertingas, iki šiol viešai neskelbtas, J. Lukšos — Daumanto raktas jo parašytiems „Partizanams už geležinės uždangos“. Su šiuo raktu bus galima Daumanto „Partizanus“ antru kartą, jau be spėjiamų slapyvardžių skaityti.

Savo pobūdžiu panašios, tačiau tematiškai skirtingos yra kolektyvo spaudai paruošta „Dainavos apygardos partizanų taktika“ ir Vytauto Staponaičio „Laisvės kovų eilėraščių žemaitijoje“. Pirmoji apima 246 psl., ją išleido LGRTC; antroji 254 psl., jos antrąjį pataisytą ir papildytą leidimą parūpino J. Laisvės fondas. Šie tritiniai temos grupavimai rikiuojasi šalia jau anksčiau skaitytų „Partizanų kovos šaliai krašte“ (1996), „Suvalkijos kovų eilėraščių“ (1995) bei „Aukštaitijos partizanų prisiminimai“ (1996) knygų. Knyga apie Dainavą daugiausia kartuoja kitur matytus duomenis, juos suveda į straipsnelius ir pateikia šiais laikais pastatytų paminklų kai kurias nuotraukas. Aukos pietų žemaitijoje dokumentuoja beveik 2,000 žuvusių partizanų pavardžių, 1944-1959 laikotarpio 76 susikėmimus ir kelis apybraižinius straipsnelius. Knygoje teigiama, kad paskutinis žemaitijos partizanas, Pranas Končius, zuvo 1965 m. Skaitant susidaro nuomonė, kad šis leidinys apie žemaitiją liko kažkaip neužbaigtas.

Labai puikų įspūdį palieka jau 1997 m. pabaigoje matyta (teko išgirsti, kad antroji laida pasirodė 1998) Nijolės Gaškaitės „Pasipriešinimo istorija

1944-1953 metai“, kurią išleido leidykla „Aidai“. Šios gerai, gražiai išleistos, 320 psl. knygos išleidimą parėmė Atviros Lietuvos fondas „Švietimas Lietuvos ateitį“ projekto apimtyje. Knyga skiria istorijos mokytojams, vyresnių klasių moksleiviams ir visiems, besidomintiems rezistencijos istorija. Apie pusę knygos užpildo įvairūs priedai, dokumentai, karo etapai bei svarbesnieji įvykiai, partizanų biografijos, vardų rodyklė. Tai apibendrintas, visapusiškai puikus rezistencijos istorijos veikalas, kurį paruošė toje srityje pasižymėjusi šių laikų autorė, okupacijos metais pati nukentėjusi nuo okupanto rankų.

Šalia suždydėjusios spaudos yra ir viena džiunstanti šaka: po serijos šeštosios knygos žadamo pasirodymo 1998 rudenį, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdyba nutraukė „Lietuvos kovų ir kančių istoriją“ serijos leidimą. Po 1993 žadėtų 16-17 tomų („Lietuvos kančių istorija — būtina“, anuomet skelbė PLB raštas), po pirmojo tomo fascio, šiandien statomas taškas, atlikus, maždaug, 1/3 darbo. Seriją PLB su įvairiais partneriais ruošė ir spausdino Lietuvoje, todėl ji čia minima.

Čia suminėti spaudos pavirzdžiai Lietuvos interesams yra svarbūs. Yra ir kita spaudos rūšis — atsiminimai, kurie taip pat leidžiami, juos skaitome. Juose mažai datų, daugiausia jie be konkrečių duomenų. Daugelis tokių atsiminimų labai panašūs, savo esme kartojasi. Jų vertė glūdi ne istoriografijoje, bet tam tikroje rezistencinėje tautosakoje. Tikrosios istoriografijos leidiniai yra Lietuvos istorinis leidinys Lietuvoje. Rezistencinė tautosaka yra naikintos tautos perneštų kančių bei aukų dvasinis atminimas. Vis-

ką — ir rezistencinę dokumentaciją ir rezistencinę tautosaką — privalo rinkti, tačiau visų pirma rezistencinės dokumentacijos analizę reikia kuo plačiau skelbti. Šių metų pirmąją šis įsipareigojimas atidėliojamas. Viena pagrindinių JT dėsims išgyvendinti kai kurias struktūrines reformas, ypač mazinant biurokratizmo potvynį, kuriame ši organizacija tebeskęsta. Vašingtone vyrauja įsitikinimas, kad apskritai nustatyti narių mokesčiai yra netikslūs, nes dešimt valstybių kasmet turi mokėti daugiau kaip tris ketvirtadalius įplaukų (biudžetas yra 1.3 milijardo dolerių metams). Paprastai neturtingosios JT narės moka, po 13,000 dol. metinio mokesčio, bet kai kurioms didžiosioms — pvz. Kinijai, kuri moka tik 0.9 proc. — daromos išimtys.

EUROPA NORI BŪTI SAUGI

Siekiant įstoti į Europos Sąjungą, Lietuva bei jos energetika atsidūrė dėmesio centre. Viena pagrindinių problemų — Ignalinos atominės elektrinės saugumas ir jos likimas. Politikai netgi daro išvadą, kad Lietuvos narystės Europos Sąjungoje alternatyva — uždaryti Ignalinos jėgainę. Ūkio viceministras Viktoras Valentukevičius, be kita ko, „Rinkai“ pastebėjo, kad dabar Lietuva pirmiausia turi rūpintis Ignalinos atominės elektrinės uždarymo fondo kaupimu. „Savaime suprantama, tam neužteks savų lėšų, teks prašyti paramos, nes vien tiešios Ignalinos atominės elektrinės uždarymo išlaidos sieks apie 12-15 milijardų litų. Tačiau šiuo atveju, manyčiau, turėtume įvertinti visus aspektus ir tai, kad šiandien atominė jėgainė mažiau negu kitos teršia gamtą, kad mes esame mažiau priklausomi dėl energetinių išteklių, negu varotume tik organinį kurą. Šiuo atveju jau net nekalbu apie socialinius, buitinius, ekonominius Ignalinos atominės elektrinės privalumus“, — sakė viceministras V. Valentukevičius.

R.J.

• Pusę savo gyvenimo praleidžiam, ieškodami, ką veikti su laiku, gautu, praleikiant pro gyvenimą, laiką taupant.

Will Rogers

Nepavydėtinas Jungtinių Tautų vaidmuo

Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofi Annan yra dažnai pagiriamas už sėkmingai nešamą labai sunkų darbą krūvį. Sakoma, kad jo politinės veiklos įžvalgumas ir supratimas yra daug platesnis už buvusio pirmto Boutros Boutros-Ghali, tad Annan sėkmingiau sprendžia painius uždavinius ir lengviau į savo pusę palenkia priešingai manančius. Vis tik iki šiol jam nepavyko iškrėpti iš Amerikos JT priklausancio nario mokesčio, o tas palieka nemažą spragą JT biudžetui, nes JAV įnašas sudaro 25 proc. to biudžeto metinių įplaukų.

JAV Atstovų rūmuose dažnai kalbama apie skolos Jungtinių Tautoms išmokejimą, bet visuomet surandama pakankamai priežasčių, dėl kurių šis įsipareigojimas atidėliojamas. Viena pagrindinių — JT dėsims išgyvendinti kai kurias struktūrines reformas, ypač mazinant biurokratizmo potvynį, kuriame ši organizacija tebeskęsta. Vašingtone vyrauja įsitikinimas, kad apskritai nustatyti narių mokesčiai yra netikslūs, nes dešimt valstybių kasmet turi mokėti daugiau kaip tris ketvirtadalius įplaukų (biudžetas yra 1.3 milijardo dolerių metams). Paprastai neturtingosios JT narės moka, po 13,000 dol. metinio mokesčio, bet kai kurioms didžiosioms — pvz. Kinijai, kuri moka tik 0.9 proc. — daromos išimtys.

Kai Jungtinės Tautos susikūrė po Antrojo pasaulinio karo, jų paskirtis daugiausia ribojosi taikiu tarptautiniu bendradarbiavimu, kad mūsų planetai nekiltų kito, galbūt dar baisesnio, karo pavojus. Ilgainiui JT darbų rūpesčių bei uždavinių laukas pletojė ir tebesiplečia. Šiuo metu atskiri JT skyriai rūpinasi valkais (UNESCO), ekologija, moterų ir apskritai žmonių, teisėmis, narkotikų prekybos sustabdymu ar bent apribojimu, sveikatingumu, ypač AIDS ligos plėtra, gyventojų maitinimu, taikos palaikymu įvairiuose pasaulio kraštuose ir daugybę kitų reikalų, kuriais tarptautiniu mastu niekas kitas nepajėgų rūpintis.

Jungtinių Tautų atsakomybės ribose šiandien yra kone 22 milijonai pagėgelių, benamių, kenčiančių, kuriuos iš savo namų išvietino svetimos valstybės agresija arba savo tautoje neramumų ir nesutarimų iššauktas smurtas. Pagrindinės JT įstaigos bei tary-

bos išskirstytos penkiuose didžiuosiuose centruose: New Yorke, Genevoje, Vienoje, Romoje ir Nairobi, tačiau daug darbų atliekama iš Tokijo, Montrealo, Vašingtono, Londono, Paryžiaus ir, žinoma, Hagos. Čia veikia JT Tarptautinis teismas, kuriame dabar pradedami naujausių karo nusikaltelių teismai ir svarstoma įkurti nuolatinį teisingumo organą, kad didieji nusikaltėliai prieš žmoniškumą būtų patraukti atsakomybėn.

Tad šiandieninė Jungtinių Tautų paskirtis ir vaidmuo yra nepaprastai didelis bei svarbus. O vis tik JT Generalinė asamblėja, kuriai priklauso 185 valstybės ir kuri po sedziauja New Yorke nuo rugsėjo iki gruodžio mėn., neturi jokios veiksmingos priemonės, kaip gautų priversti nepaklusnias nares laikytis JT nuostatų. Ji gali tik perspėti, duoti patarimus, bet tuo visa galia daugiausia ir baigiasi. JT Saugumo taryba, susidedanti iš penkių nuolatinių narių — Didžiosios Britanijos, Kinijos, Prancūzijos, Rusijos ir JAV — nors turi karinę ir finansinę jėgą daryti tvirtus spaudimus, bet retai ryžtasi ją naudoti, retai ir prieina viešingų nuomonių, kada tie spaudimai yra būtini. Daugiausiai nuo kitų trijų Saugumo tarybos narių skirtingai mano (ko ir galima tikėtis) Kinija ir Rusija.

Kai Jungtinės Tautos šventė 50 metų gyvavimo sukaktį, pasigirdo balsai, kad galbūt atejo laikas jų egzistencijai užbaigti, tačiau toks žingsnis paliktų labai didelę spragą tautų kooperavimui ir geravimui eigoje. Jeigu JT ir nėra labai veiksmingos pasaulinio lygmens blygys šiuolaikiniam mūsų planetos gyvenime, tačiau vis dėlto sugeba ruošti tarptautinio masto konferencijas, pasitarimus, sukvieči įvairių valstybių vadus arba jų atstovus, svarstyti opiuosius, visiems bendrus, klausimus, ieškoti išeičių ir sprendimų.

Mes su džiaugsmu stebėjome, kai pirmą kartą Lietuvos trispalvė suplevėsavu tarp kitų pasaulio tautų vėliavų prie JT pastato New Yorke. Mes didžiuojamės, kai Lietuvos delegacijos dalyvauja tarptautinėse JT konferencijose kaip lygiateisės pasaulio valstybės šeimos nars, o Lietuvos vyriausybė stengiasi įvykdyti visus įsipareigojimus, susietus su JT naryste.

APDOVANOJIMAI LIETUVOJE

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

Nr.12

(Tęsinys)

Nepriklausomoje Lietuvoje paprastai visi apdovanojimai buvo daromi minėtųjų švenčių proga, išimtis buvo taikomos tik užsienio valstybių piliečiams. Jūs prezidentas galėjo apdovanoti bet kurio laiku, pagal reikalą ir situaciją. Dabar apdovanojimai teikiama, per daug nesiilskant šios tradicijos. Nors ir dabartinis įstatymas aiškiai nurodo, kad ordinai Lietuvos piliečiams apdovanojami to ordino šventės dieną, tačiau 1991-ųjų m. pataisa leidžia ypatingais atvejais ir Lietuvos piliečius apdovanoti kitu laiku. Kokie tai ypatingi atvejai,

naujas įstatymas nenurodo.

Jei pasiektume paskutiniųjų metų apdovanojimų ordinai, pastebėtume, kad šias įstatymo nuorodas mūsų apdovanojimų tvarkytojai ir skyrėjai primirsdavo, o gal ir visai nepaisydavo. Tad galime prikskačiuoti ne vieną atvejį, kai Vytauto ordinau buvo teikiama vasario, kovo, gegužės, liepos ar kitais mėnesiais. Gedimino ordinas teikiamas garbingo jubilieju, įvairių švenčių, suvažiavimų, minėjimų ar kitokių įsimintinų įvykių progomis, stipriai nutolus nuo Vasario 16-sios datos. Ne išimtis ir Vyčio Kryžiaus ordinas, kai

apdovanojimų pavardės skelbiamos ne tik lapkričio 23-sios proga, bet ir visai kitu laiku. Vienas kitas toks atvejis tikriausiai liktų nepastebėtas, bet, jei tai kartojasi nuolat, kyla klausimas, kam reikalingos ordinų šventės ir jų tradicijos. Jei tokie ypatingi atvejai ir išimties daromos vos ne kiekvieną dieną, tai iškilmingiausios apdovanojimų šventinės akimirkos netrukus taps nuobodžia kasdienybe, o kalbos apie ordinų nuvertėjimą ir jų nuvertinimą taps tikrove. Galbūt tada, trumpam per rinkimus, užrištas ant rankos raudonas siūlas — buvusiojo vienijimosi simbolis, taps, nepriklausomybės priešų svarbiausiuoju ženklu, o gal pamažu pavyks atgaivinti ir įteisinti penkiakampės žvaigždės ordiną ar įsteigti kokią višutinę taikos ar santarvės premiją, kurią dalins tik savo rato ir aplinkos žmonėms. Kai

nesilaikome senųjų tradicijų, jas menkiname ir jų nepaisome, tuomet gimsta ir įsitvirtina naujos — didžiosios tautos daliai visiškai nepriimtinos.

Besikaitant naujos redakcijos ordinų ir medalių įstatymą, susidaro įspūdis, kad kai kuriuos medalius pelnyti sunkiau nei pačius ordinus. Sakysime, Vytauto Didžiojo ordinas skiriamas Lietuvos ir užsienio piliečiams pagerbti ir pažymėti už ypatingus nuopelnus Lietuvos valstybei, lietuvių tautos garbei ir žmonijos gerovei, tačiau, naujos redakcijos ordino statutas nenurodo, nei kas tokį ordiną gali gauti, nėra išvardinta konkrečių sąlygų ar aplinkybių, kurioms esant, šis ordinas teikiamas. Tuo tarpu Vytauto ordino medalis teikiamas didžiai nusipelnusiems Lietuvai bei žmonijos gerovei asmenims pagerbti ir pažymėti, tik pri-

statant apdovanojami valstybės, savivaldybių ir visuomeninių įstaigų tarnautojus, nurodoma laikytis tokios tvarkos: apdovanojami 1-jo laipsnio medaliu pristatomi asmenys, kurie garbingai, sąžiningai ir ištikimai yra išarnavę ne mažiau 30 metų; 2-uoju laipsniu — ne mažiau kaip 20 m., o 3-uoju — 10 metų. Panaši situacija ir su Gedimino ordinu bei jo medaliu. Taigi, pagal naujai parašytą įstatymą, išeina, kad medaliais gauti keliai didesni reikalavimai nei patiems ordinams. Tačiau labiausiai supainioti Vyčio Kryžiaus ordino ir Vyčio Kryžiaus statuto. Tikriausiai niekam nereikia įrodinėti, jog Vyčio Kryžiaus ordinas ir Vyčio Kryžius yra kariški apdovanojimai ir nepriklausomai Lietuvos buvo teikiama tik kariams ar asmenims, kurie, gindami savo kraštą, paaukojo gyvybę, parodė drasą, nar-

sumą ar pasiaukojimą mūsų metu, su ginklu rankoje su mūsų valstybės priešais. Tiesa, kurį laiką nepriklausomoje Lietuvoje šis apdovanojimas buvo teikiamas ir civiliams už pagalbą kariuomenei, žymius mokslo darbus karinėje srityje ir pan., tik tada apdovanojimas buvo be kardo, taip paradant, jog apdovanojami asmenys, tiesiogiai mūsų kovose nedalyvavo. Tačiau po 1930-ųjų metų, įsteigus daugiausiai pilietinių apdovanojimų, Vyčio Kryžiaus ordino be kardo atsisakė. Iki 1930 m. šis ordinas buvo teikiama tiek karininkams, tiek eiliniams kariams už konkrečius žygdarbius, nedarant jokio skirtumo tarnybines pareigose ir kariniuose laipsniuose. Nuo 1930 m. Vyčio Kryžiaus ordinas buvo teikiamas tik kariams, o eiliniams kariams pažymėti buvo įkurtas Vyčio Kryžius (kaip ordino medalis).

Prekybos, pramonės ir amatų rūmų apdovanojimas — Darbo žvaigždės ordino medalis, I laipsnis. Apdovanojimai įsteigti 1939 m.

(Bus daugiau)

GIMSTA PASAULINĖS SKULPTŪROS PARKAS

JUSTINAS PIKŪNAS

Mokslo metams pasibaigus, su gimnaste Angele ir jos draugais išvažiavome kelioms dienoms į Labanoro miškų grybauti. Tai grybų metai Lietuvoje, jų atrandir ir neieškodamas, o mėlynės — nors ir sauja semk. Kai į klausimą, kaip toli Ignalinos AE, atsakė apie 30 km. galvoje pradėjo sukurti mintis, kad tie grybai ir uogos nėra surinkusios žymiai daugiau radioaktyvumo negu normalu? Ar galima pasitiki atitinkamų valdžios institucijų pareiškimais, kad Ignalinos apskrityje esą jo mažiau negu tolimesniuose rajonuose? Čia visur gražūs pušų miškai, nors nemažai beržų, ąžuolų, eglių ir kitų medžių įsimašė.

Grįžtant atgal į Vilnių ir patekus į Utenos plentą, kilo mintis aplankyti geografinį Europos centrą. Žiūrim, stebim ir pamatom rodyklę — 1 km. Vos neįklimpome bent tris kartus, birželio mėn. liečiau gausu. Atradome centrą žymintį beveik keturkampį akmenį, prekiautojų palapinę, vieną sunkvežimį, gal tris mašinas — daugiau nieko ten nebuvo. Daug žinantį šoferę tvirtino, esą tikrąjį akmenį pagrobė Europos ministerijos prieštai, čia tik įkastas laikinas akmuo. Aplinkė nepasizymi nei grožio, nei šalia esančio Bernotų piliakalnio aukštumu. 1989 metais Prancūzijos valstybinis geografinis institutas nustatė, kad čia Purniškių kaimas, 20 km į šiaurę nuo Vilniaus, yra Europos žemyno centras. Reikėtų jį kažkuo gal kryžiais ar naujuoju ąžuolynu — papuošti.

Vel važiuojam Vilniaus link.

Stebim išvažiavimą į Nemėnėnę. Įsukam, nes žinojome, kad ten atrasim Europos parką. Po 15 km Joneiškių kaimas ir vėl nurodyta kryptis į Europos parką. Važiuojam žydinių liepų aleja — miškas ošia, biteles dūzgia — tiesiog nuostabu. Tai graži Raudondvario giria. Prisiartinam prie vartų. Sargė sako, reikės kiek palaukti, kol ten esanti ekskursija išvažiuos. Musų šoferėi tai nebuvo problema. „Tik nestatykite mašinos ant žolės“, paragino ji. Didžiulis autobusas tuo tarpu išvažiavo — liko pakankamai vietos. Išlipę žvalgome — šen ir ten matyti skulptūros, didelės ir mažos, iš vario ir kitų metalų. Suristi didžiuliai akmenys skiria parką į kelias dalis. Prieš penkerius metus, skulptoriaus Gintaro Karoso iniciatyva, buvo surengtas Pirmasis tarptautinis skulptūros simpoziumas ir tuo pačiu įkurtas šioje miško gilumoje Europos parkas. Kasmet ruošiamas vasaros meno stovyklos aplanko skulptoriai iš daugelio valstybių ir atveža, arba čia pat kuria, vis naujas skulptūras, reprezentuojančias jų šalis. Parkas jau turi per 50 kūrinių iš Lietuvos, JAV, Didžiosios Britanijos, Airijos, Meksikos, Japonijos, Vokietijos, Lenkijos, Vengrijos, Olandijos, Graikijos, Suomijos, Armenijos ir kitų kraštų. Viena didžiulė skulptūra dar nėra atidengta, kitos dar neturi įrašų — jų autoriai neatspėjami.

Įspūdis didelis. Meno kūrinių puikiai įsiliesia į juos supantį mišką ir sukuria poetišką panoramą — sąmonę

Justinas Pikūnas Europos parke 1998 m.

stulbinantį ir nepamirštamą vaizdą. Stebime imponantišką Javier Cruz (Meksika) kūrinių „Moteris, žiūrinti į menulį“, dar labiau žavi milžiniška Dennis Oppenheim (JAV) „Kedė-tvenkinys“. Turistai čia gali mesti centus, kad jų svaionės išsipildytų. Galima ant akmenų prisėsti, nes yra kuo stebėtis — tai beužgimstas pasaulinės skulptūros rojus. Kas čia bus po penkerių ar dešimties metų? Juk 55 hektarų plotas bus galima sutalpinti dar daugiau gimstančio meno kūrinių.

Užėjome į kavinę pietų.

SENIAUSI VARGONAI LIETUVOJE

Vilniaus Šv. Dvasios (Dominikonų) bažnyčios vargonai — seniausi datuoti vargonai Lietuvoje. Šiuos vargonus 1776 metais pastatė Adomas Gottlobas Casparinis iš Karaliaučiaus. Tai didelė istorinė ir meninė vertė turintis europinės reikšmės paminklas.

Vilnius — vienas iš trijų Baltijos valstybių miestų, kuriame 2000-aisiais vyks Pasaulinės vargonų statytojų asociacijos (ISO) kongresas. Pasaulinis kongresas po kelias dienas paeiliui vyks Vilniuje, Rygoje ir Taline. Pasak UAB „Vilniaus vargonai“ vadovo, vargonų restauratoriaus Rimanto Gučo, Baltijos kraštų vargonai Pasaulio vargonų statytojų sąjungai yra mažai žinomi. Vien Lietuvoje jų yra išlikę apie 450.

XVIII a. I pusėje Vilnių nusiaubė net du dideli gaisrai, sunaikinę didžiąją dalį miesto. Išdegė ir daugelis bažnyčių. Jų seni mūrai buvo atstatyti ir įgavo tuo metu vyrausio baroko pavidalą. Tarp tokių buvo ir Šv. Dvasios (Dominikonų) bažnyčia. Ji degė 1748 m. 1749 m., gaisruose žuvo ir dar visai nauji Gerharo Arendo Zellės vargonai.

1770 m. Šv. Dvasios bažnyčia buvo atstatyta, ir tapo viena gražiausių barokinio bažnyčių Lietuvos sostinėje.

1774 m. pradžioje Dominikonų vienuolyno atstovas (prioras) nuvyko į Karaliaučius sudaryti sutartį dėl vargonų statybos. Pasirinktas Dvaro vargonų meistras (Hoforgelbauer) Adomas Gottlobas (o gal Gottlieb) Casparinis. Tai buvo bene žinomiausias to meto vargonų statytojas Rytprūsioje.

Casparų giminė — iš Silezijos

Ca. parų giminė buvo kilusi iš Silezijos. XVII-XVIII a. žinoma virš dešimt šios šeimos vargonų meistrų. Vienas jų — Eugenius Casparinis

Skanavomės lietuviškais valgiais. Vel sugrįžome į skulptūrų kalvą. Prisiminiau skaitę, kad „Baltijos tyrimai“ apklausė Seimo narius ir vilniečius apie sovietmečio skulptūrų patalpinių Europos parke. Seimo narių dauguma nepritarė, bet apie 2/3 apklaustų vilniečių pritarė tokiam ekspozicijai („Lietuvos aidas“, 1998. 07. 01). Tiesiog baisu — vergiją žymincios statulos labai sumenkintų viso parko vertę. Tokios žalos reikėtų išvengti, nes tų dalykų negalima nei maišyti, nei prijungti.

Užėjome į kavinę pietų.

buvo Italijoje, ten suitalino savo pavarde. Eugenius Casparinis laikomas vienu žymiausių vargonų meistrų tuometinėje Vidurio Europoje, įtakojęs ir Gottfriedo Silbermanno kūrybą. Jis pastatė didelius vargonus Gorltze, vadinamuosius Sonnenorgel, savo metu buvusius labai žymiais. Deja, Sonnenorgel buvo perstatyti, ir tik 1997 m. juos atkūrė Šveicarijos firma Mathis Orgelbau, siekdamas kuo arčiau priartėti prie originalo.

Eugenius Casparinis proanūkas Adomas Gottlobas Casparinis dirbtuvę turėjo Karaliaučiuje ir vargonus statė daugiausia Rytprūsioje. Čia jis buvo pastatęs virš 20 vargonų, kurių bene pirmieji — 1732 m. Karaliaučiaus pilies bažnyčioje. A. G. Casparinio mokytoju buvo Josua Mosenagelis. Apie 1741 m. mirus dvoro vargonų meistrui Georgui Sigismundui Caspariui (tos pačios giminės atstovui), A. G. Casparinis varžėsi konkurse ir perėmė šį garbingą titulą. K. Donelaičiui užsakius jis buvo pastatęs vargonus taip pat ir Tolminkiemio bažnyčia.

Be Rytprūsio, A. G. Casparinis yra statęs vargonus ir tuometinėje Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Kiek žinoma, be Vilniaus Šv. Dvasios bažnyčios, jo vargonai yra buvę dar ir Polocko Jėzuitų bažnyčioje. Pastarieji vargonai XIX a. I p. buvo atgabenti į Vilnių ir, išplėtus nuo vieno iki trijų manualų, pastatyti Vilniaus universiteto Šv. Jono bažnyčioje. Jų fragmentus dar ir dabar ten galima pamatyti.

Casparinio vargonai Šv. Dvasios (Dominikonų) bažnyčioje

1775 m. A. G. Casparinis, palikęs namus Karaliaučiuje žmonos priežiūrai, atvežė vargonų dalis į Vilnių ir su penkiais padėjėjais pradėjo darbą. Rėmai ir fasadas buvo dirbami Vilniuje. Skulptūras išdro-

žė Antanas Grosmanas, o drožinių autorius nežinomas. Vargonai rudažyti ir nuauksuoti buvo žymiai vėliau — apie 1787 m.

Vargonai buvo baigti 1776 kovo 26 d. — tai liudija gražiai išdrožinėtas užrašas ant fasado. Šie vargonai iki mūsų dienų išliko beveik nepakeisti. Prieš pat karą jiems buvo iškilusi grėsmė — buvo planuojama vargonus pakeisti pneumatiniu instrumentu, bet Fortūna buvo palanki — nespėta.

Atrodo, kad iš visos gausios Casparių — Casparinių giminės, vargonai Vilniaus Šv. Dvasios (Dominikonų) bažnyčioje bus vieninteliai išlikę beveik nepakeisti.

Vilniaus Šv. Dvasios bažnyčios A. G. Casparinio vargonai liudija seną europinę Vilniaus muzikos kultūrą. Restauruoti šie vargonai taptų patraukliu objektu, ne vien praturtinančiu kultūrinę Lietuvos panoramą, bet ir pritraukiančiu vargonų žinovus bei mėgėjus iš visos Europos.

Vargonų restauravimo programa

Artimiausias A. G. Casparinio vargonų restauravimo programos tikslas — užkonservuoti pažeistas vargonų dalis, daugiausia rėmus, fasado konstrukciją ir grindis po vargonais, nes vargonų būklė yra pavojinga: medienos konservatorių tyrimai rodo, kad jų mediena šiuo metu yra naikinama kelių rūšių medienos kenkėjų. Todėl atidėliojant konservavimo darbus galima apskritai prarasti vertingiausią šios rūšies paminklą Lietuvoje.

Antrasis etapas — paties instrumento restauravimas. Tam yra rengiama programa su kitais finansavimo šaltiniais: užmegztas kontaktas su Šveicarijos firma Mathis Orgelbau, kuri yra rekonstravusi Eugenius Casparinio vargonus Vokietijoje ir gerai susipažinusi su Casparinių šeimos vargonų statybos principais. Bendradarbiaujant su Mathis Orgelbau skelbiama tarptautinė akcija lėšoms Vilniaus A. G. Casparinio vargonų restauravimui rinkti. Jau yra pirmieji pasiūlymai. Kad aukų rinkimo veikla būtų oficiali ir teisėta, kuriamas Vilniaus A. G. Casparinio vargonų restauravimo komitetas, kuris turėtų juridinio asmens teises ir specialią, tik vargonų restauravimo lėšoms kaupti sąskaitą banke.

Atlikti darbai

Principinis sprendimas, nustatantis vargonų pastato ir fasado restauravimo sąvoką,

CLASSIFIED GUIDE

IVAIROS

ELEKTROS
[VEDIMAI] — PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Aukso
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir
virtuvų įrengimas; priestatai;
keramikos plytelės; "sidings",
"soffits", "decks", "gutters", plokšti
ir "shingle" stogai; cementas,
dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912.

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Padėime parduoti, suremontuoti arba
pigiai nupirkti automobilių, mišų, kietųjų
arba auto-varžytines. Padėime persiūti
automobilį, motociklą ar komercinę siuntą
į Lietuvą. Reikalingas skardininkas.
Tel. 708-281-9286.

Eagle Truck Rebuilders
ieško darbininkų
paruošti sunkvežimius dažymui.
Kreiptis: Steve Labinas,
tel. 708-396-1515.

Vyras ieško darbo.
Gali prižiūrėti senelius
ir gyventi kartu.
Tel. 708-447-4074.

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Parkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Reikalingi darbininkai

statybos darbams.
Turėti savo transportą. Darbas
Čikagos vakarų priemiesčiuose.
Kreiptis tel. 630-435-1967.

Išnuomojamas 1
kamb. moteriai. \$250 į
mėn. Skambinti Jovaitai,
tel. 708-594-6432.

Prie 66 St. ir Kedzie Ave.
išnuomojamas bt.
su baldais ir apšildymu.
\$380 į mėn.
Tel. 708-425-7160.

Išnuomojamas
3 mieg. namas.
Palos Hills, IL.
Tel. 708-599-7283.

KREIPIMASIS Į VISUS ČIKAGOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ NARUS

Lietuvių Tautinių namų direktorių taryba pareiškė LTN metiniam narių susirinkimui, įvykusiam 1997 m. lapkričio 8 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, kad pardavus turėtus namus ir sklypą sumažėjo sąlygos ir priemonės tolesniam LTN egzistavimui, todėl pasiūlė Lietuvių tautinių namų organizacijai likviduoti. Susirinkimas tą pasiūlymą priėmė, prieš likvidavimą balsų nebuvo.

LTN direktorių taryba toliau pasiūlė, kad dabar esantiai LTN direktorių tarybai būtų pavesta eiti likvidacinės komisijos pareigas. Susirinkimas taip pat vienbalsiai tam pasiūlymui pritarė.

Jau anksčiau LTN valdyba ragino visus narius atsiimti savo įnašus, pateikiant išdėtininkui beprocentines paskolas lakštus. Apie 80% paskolų sumos jau atsiimta, bet dar yra asmenų neatsiemusių. Prašome visų tai atlikti iki 1998 m. rugsėjo 1 d. Jei paskolų lakštai dėl kurių priežasčių yra dingę, prašome raštu pranešti LTN išdėtininkui:

Oskariui Kremeriui
1005 Sherwood Drive
La Grange Park, IL 60526-1551
Tel. 708-354-7374

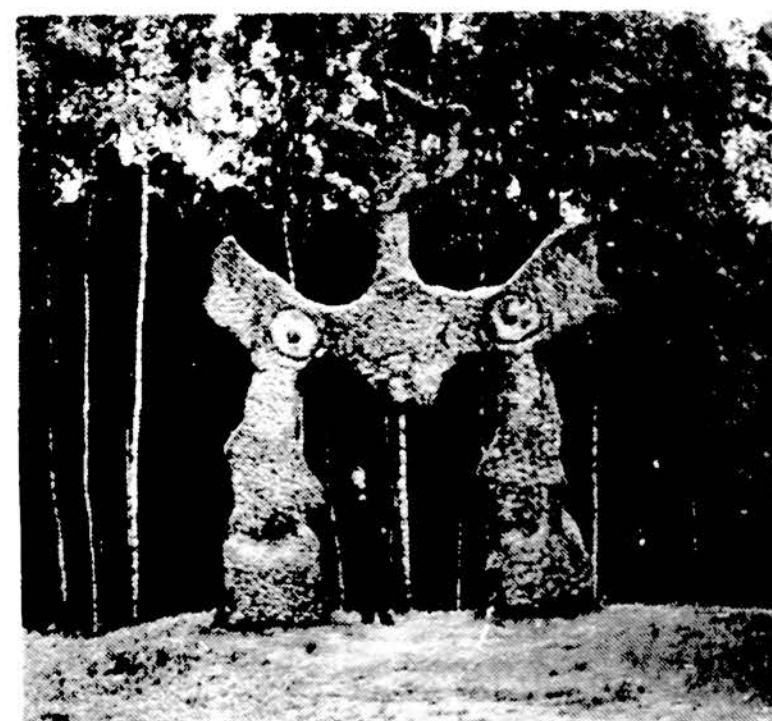
Išdėtininkas, gavęs pranešimą, patikrins pagal turimus įnašų sąrašus ir paskolą tam asmeniui išmokės. Jei narys miręs, jo paskola gali būti išmokėta pasilikusiems žmonai, vaikams. Prašome tai pranešti išdėtininkui, jis patikrins ir pagal esamus valstybės įstatymus (State) nuostatus paveldėtojams išmokės.

Tik susitvarkius su narių paskolų įnašais Likvidacinė komisija galės suvesti galutinę apyskaitą. Tos apyskaitos likutis, išmokėjus visas sąskaitas, bus proporcingai paskirstytas kiekvienam nariui pagal jo turėtą įnašų sumą. Už tą papildomą sumą kiekvienas narys bus atsakingas sumokėti IRS pajamų mokesčius.

Lietuvių Tautinių namų
likvidacinė komisija
1998 m. gegužės 15 d.

Dennis Oppenheim „Kedė-tvenkinys“ (JAV). Prie skulptūros Angele Svileliene ir Justinas Pikūnas.

Javier Cruz (Meksika) skulptūra „Moteris, žiūrinti į menulį“.

priimtas bendros Lietuvos ir Švedijos specialistų komisijos ir patvirtintas Kultūros vertybių apsaugos departamento bei Restauravimo tarybos 1993 metais.

Vargonų restauravimas pradėtas 1994 m. Darbas pavestas UAB Vilniaus vargonų dirbtuvėi. Kultūros vertybių apsaugos departamentas (KVAD) Vilniaus Šv. Dvasios bažnyčios vargonams restauruoti skirdavo vidutiniškai po 15 tūkst. litų. Iš viso 1994-1997 m. šių vargonų restauravimo darbas skirta 76,787 litai.

Šiuo metu atlikti istoriniai tyrimai, nustatyta (drauge su specialiai pakviesta Švedijos specialistų grupe) vargonų restauravimo užduotis ir programa.

Medienos konservavimo la-

boratorija atliko medienos būklės tyrimus ir nustatė jos konservavimo metodiką. Taip pat atlikti fasado polichromijos tyrimai, suremontuota dumplių patalpa, restauruotos dūmės, restauruoti ir pertvarkyti oro takai, įrengtas elektrinis postūvas, demontuota dalis vamzdžio ir pradėtos restauruoti oro paskirstymo dėžės...

Darbai turėtų būti finansuojami per KVAD'ą ir spec. paskirties UAB „Lietuvos paminklai“. Generaliniu rangovu galėtų būti UAB Vilniaus vargonų dirbtuvė, jau vykdanti šių vargonų restauravimo darbus, o drožybos polichromijos, auksavimo darbų subrangovai parenkami konkurso būdu.

„Kultūros gyvenimas“, Nr.

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba Informacijos skyrius

Vytenis Rasutis, 8211 W 90th St Hickory Hills, IL 60457

PANAİKINTOS NUOLAIDOS „INTERNETO“ VARTOTOJAMS

Susisiekimo ministras Algis Žvaliauskas panaikino vietinių telefono pokalbių nuolaidas „Interneto“ kompiuterių tinklo vartotojams. Kaip rašo „Lietuvos rytas“, šiuo įsakymu labiausiai suinteresuotas „Lietuvos telekomas“, kuris pats rengiasi teikti „Interneto“ paslaugas.

Buvusio Rysių ir informatikos ministro Rimanto Pleikio įsakymu darbu „Interneto“ tinkle telekomo abonementams buvo suteikta 50 proc. vietinio ryšio nuolaida bei 8 nemokamos vietinių telefono pokalbių valandos per mėnesį. Šios visos nuolaidos dabar panaikintos ir visi besinaudojantys „Interneto“ tinklu, kaip ir visi kiti „Lietuvos telekomo“ abonementai, turės tik po 3 valandas nemokamų vietinių pokalbių per mėnesį. Pasak „Lietuvos telekomo“ generalinio direktoriaus Gintauto Pangonio, telekomas neturi techninių galimybių taikyti nuolaidas „Interneto“ vartotojams.

„Interneto“ paslaugų teikėjų teigimu, nuolaidų panaikinimas skaudžiausiai atsilieps labiausiai pažeidžiamai visuomenės daliai — studentams, moksleiviams bei specialistams, po darbo namuose besinaudojantiems „Interneto“ tinklu. Verslo abonementams šis sprendimas įtakos beveik neturės.

„Lietuvos telekomo“ vadovas Gintautas Pangonis sako nesuprantantis, kodėl „Interneto“ vartotojai turi būti dotuojami ir kaimo moterėlių, mokančių už mūsų paslaugas visą kainą, kišenės.

Kai kurie šaltiniai tvirtina, kad „Lietuvos telekomas“ dabar ypač suinteresuotas, kad „Interneto“ paslaugos brangtų. Ateityje, tapęs „Interneto“ paslaugų teikėju, „Lietuvos telekomas“, turėdamas laidinį tinklą, galės sumažinti šių paslaugų kainas ir užgrobti didžiąją dalį rinkos. Tai netiesiogiai patvirtino ir G. Pangonis.

NAUJŲ VAZŲ ANTPLŪDIS

Taip pavadino rašinį „Verslo žinio“ apie Švedijos telekomo pastangas nupirkti „Lietuvos telekomą“.

„Vazų dinastijos palikuonys“ vėl mėgina Baltiją paversti Švedijos vidaus jūra ir jos pakrantes apraizgyti švedų

suomių susivienijimo tinklais. XXI a. išvakarėse Vazų karališkosios dinastijos užmačias iš dalies mėgina įgyvendinti energingas Švedijos valstybinio telekomo „Telia“ vadovas Lars Berg, — rašo „Verslo žinio“.

L. Berg sako, kad apie Baltijos jūrą esančiose valstybėse priskaičiuojama per 100 mln. žmonių, kuriuos norėtų paversti „Telia“ paslaugų vartotojais.

Savo žygį į kitą Baltijos jūros pakrantę „Telia“ pradėjo prieš 8 metus įkėlusį koją į Estijos rinką. Pasak L. Berg, svarbiausi bendrovių tikslai — įsitvirtinti Baltijos srityje ir kartu su partneriais tapti multinacionaline bendrove. Susivienijusių Švedijos ir Suomijos telekomų junginių strategų žemėlapiuose Lietuva liko paskutinis baltas lopinėlis, kurį užėmus Baltijos sritis būtų apjuosta šių bendrovių žiedu. Toks žiedas domi švedų ir suomių domėjomis srityje. Įsigijęs „Lietuvos telekomą“, švedų ir suomių susivienijimas taptų ne tik laidinio, bet ir mobiliojo ryšio operatoriumi visose trijose Baltijos valstybėse.

Švedai Lietuvoje turi daugiau interesų nei danai, taigi iš švedų galima gauti daugiau pinigų už „Lietuvos telekomą“ akcijų paketą. Jei „Lietuvos telekomą“ nupirktų švedų ir suomių grupė, konkuruoti su šia jėga būtų bergždžias darbas. Jei nupirktų danai, tai regione iš dalies būtų sukurta pusiausvyra tarp pasaulinių mastu konkuruojančių telekomo banginių. Kita vertus, ekspertai teigia, kad invazija į Baltijos rinką nėra didžiųjų pasaulio banginių iniciatyva. Tai gali dominti tik Skandinavijos šalių telekomus.

Telekomunikacijų rinkoje dirbančių Lietuvos įmonių specialistai teigia, kad iš esmės nėra skirtumo, kas nupirks telekomą Lietuvoje telekomunikacijos gerokai atsilieka nuo kaimyninių latvių ir estų. Iš „Lietuvos telekomo“ privatizavimo telekomunikacijų specialistai tikisi sulaukti modernesnių technologijų ir pažangos.

BELGAI ŽVALGOSI Į LIETUVĄ

Balandžio 22 d. oficialaus vizito į Belgiją metu prezidentas Valdas Adamkus pasiūlydavo belgų ketinimais investuoti į Kauno laisvąją ekonominę zoną. Ekonominiai ryšiai su Belgija stiprinamas

Aukštaitijos valstybinis parkas: Stripeikių bitininkystės muziejuje prekiautojai medumi. Nuotr. V. Kapočiaus

vertinamas kaip padėsiantis Lietuvai siekti narystės Europos Sąjungoje.

Kaip rašo „Verslo žinio“, Kauno laisvojoje ekonominėje zonoje belgai žada įsteigti mokslo ir technologijų parką, prekybos ir verslo centrą, viešbutį, telekomunikacijų, prekybos centrą.

Lietuvos ambasados Belgijoje, Nyderlanduose ir Liuksemburge patarėjas Arvydas Daunoravičius tvirtina, kad belgų atėjimas į Kauną yra pliusas Lietuvai. Pasak jo, „bet koks didesnis verslo projektas su Europos Sąjungos šalimi yra dar viena gija, susiesianti Lietuvą su Europos Sąjunga“. A. Daunoravičius teigimu, belgų verslininkai yra labai atsargūs. Jie pradeda verslą tik tuomet, kai būna visiškai įsitikinę valstybės politinės sistemos pastovumu ir tuo, kad aplinka verslui vystyti yra palanki.

Iki šiol Belgijos investicijos Lietuvoje nebuvo didelės. Belgija nepatenka į didžiausių investuotojų dešimtuką.

ŠILTAMŲ SAVININKŲ SPAUDŽIA IMPORTUOTOJAI

Tik kas dešimta Lietuvoje parduodama gelė yra išauginama krašto šiltnamių bendrovėse, rašo „Lietuvos rytas“. Prasidėjus dideliuose šiltnamiuose auginamų daržovių sezonui, Lietuvos šiltnamių bendrovių savininkai vėl priversti kilti į kovą su vėjo malūnais — jų produkciją savoje rinkoje užgožia atvežtinė, kuri dažniausiai parduvinėjama papijomis kainomis.

Pasak Šiltnamių sąjungos prezidento Antano Šlezo, Lietuvoje yra apie 55 ha modernizuotų šiltnamių. Šiame plote daugiausia auginami agurkai ir pomidorai, užimantys 52 ha, o likusiose 3 ha auginamos gelės. Lietuvos rinkoje

vyrauja importinės gelės — tik apie 10 proc. parduodamų gelių užauginta Lietuvoje. Ne mažas ir įvežamų agurkų bei pomidorų kiekis. Lietuvos augintojai kol kas užima tik apie 70 proc. šių daržovių rinkos.

Šiltnamių savininkai matytų tik vieną išeitį — apsaugoti savo rinką kvotinėmis muitais. Tuo tarpu valdininkai tvirtina, kad tą padaryti trukdo Europos sąjunga, kuri Lietuvą laiko ekonomiškai silpna valstybe ir neleidžia dideliais muitais uždaryti nuo pigesnių produktų.

NĖRA PIENO POLITIKOS

Taip tvirtino į seminarą Vilniuje susirinkę šalies pienuininkai. Pasak Pienuininkų sąjungos prezidento Alvydo Ramanausko, dabar vykdomos vadinosios pieno politikos priemonės nukreiptos į žaliavos kainos fiksavimą. Tuo tarpu pieno produktų kainos paklūsta rinkos dėsniams. „Rokiškio sūrio“ generalinio direktoriaus Antano Trumpos nuomone, trūksta konkretumo valstybės supirkimo kainų bei eksporto remimo politikai. Kartu jis teigiamai įvertino, kad jau imta remti tik pažangiai dirbančius pieno gamintojus. Jis teigia, kad reikia kurti didesnius ir rentabilius ūkius, kur būtų auginama ne mažiau kaip 50 karvių. „Rokiškio sūris“ planuoja sukurti apie 15-20 tokių ūkių ir paskyrė tam 6 mln. litų.

Pieno gamintojų sąjungos tarybos pirmininkės Onutės Baltrušaitienės nuomone, Lietuvos vyraujančių šiltnamių pieno gamintojų, auginančių 2-3 karves, verslininkais vadinti negalima. Pieno savikaina didelė, nes iš karvių priimama po 3,500-4,000 kg per metus, o turėtų 6-7 tūkst. kg. Anot jos, be investicijų modernių ūkių sukurti bus neįmanoma. „Kaimo remimo fondas — it laimės žiburys, mažai kam pasiekiamas, o bankai kratosi ūkininkų, nes žemės ūkis yra labai rizikinga ūkio šaka“, — sakė O. Baltrušaitienė.

ŠUOLIAIS PER MOKESČIŲ ĮSTATYMUS

22 kartus taisę mokesčių įstatymus Seimo konservatoriai nutarė neremti siūlymo šiuos įstatymus keisti pirmoje metų pusėje ir nustatyti, kad jie įsigaliotų nuo naujų biudžetinių metų, — rašo „Verslo žinio“.

Firmos „Bankinės konsultacijos“ direktorius Gintautas Maziška mano, kad, apribojus galimybę dažnai keisti mokesčių įstatymus, gal būtų sumažėję biudžeto pajamos, tačiau valstybei derėtų su tuo susitaikyti. Pasak jo, „akivaizdu, jog verslo sąlygos ir taip gana blogos, jei ir toliau prastės — blogai bus ir valsty-

bei“. Tačiau Seimo Finansų ir biudžeto komiteto pirmininkė Elvyra Kunevičienė nemano, kad dabartinė įstatymų keitimo praktika apsunkina verslininkų gyvenimą. Ji įsitikinusi, kad dažniausiai mokesčių įstatymų pataisos nesikeičia iš esmės, tik „kai ką patikslina“. Jos nuomone, Mokesčių kodeksas, kuriame būtų susisteminta mokesčių įstatymų visuma, sukūrimas irgi nėra skubus darbas. Parlamentarės teigimu, mokesčių kodeksas bus sudarytas per 3-5 metus. Jos nuomone, tebevyksta mokesčių administravimo reforma, taigi įstatymų kaita neišvengiama.

VAKARŲ ĮMONĖS ŽVALGOSI PO PANEVŽI

Pastaruoju metu Panevėžyje lankosi vis daugiau žinomų Vakarų bendrovių atstovų. Tačiau, kaip teigia Panevėžio savivaldybės darbuotojai, Vakarų verslininkų interesai ne labai sutampa su Panevėžio miesto ir regiono pramonės bei verslo plėtros planais, todėl derybos dažniausiai būna nekonkrečios, rašo „Lietuvos rytas“.

Ir Panevėžyje, ir kituose didžiųjų Lietuvos miestuose iki šiol yra daugybė apleistų pastatų, priklausančių bankrutuojantiems arba jau bankrutavusioms įmonėms, kuriose užsienio investuotojai nesunkiai galėtų organizuoti bet kokią gamybą.

Laisvų gamybos plotų atsikratyti Panevėžio „Durdos“, „Lino“ ir kitos bendrovės, o valstybinę tiksliosios mechanikos gamyklą nors ir šandien nebrangiai užsieniečiai galėtų nusipirkti visą. Tačiau Vakarų bendrovės Panevėžyje dažniausiai ieško tik laikinų savo produkcijos sandėlių.

Neseniai patalpų Panevėžyje ieškojo vienos žinomų Švedijos prekybos bendrovės atstovai. Pasak jų, bendrovė norinti įkurti Lietuvoje baldų fabriką. Teiginiai, kad švedų bendrovė į baldų gamyklą projektą investuotų 40 mln. litų ir sukurtų 250 naujų darbo vietų, baldai būtų gaminami iš vietos medienos, o pasak pasklistų po visą pasaulį, skambėjo viliojant. Tačiau, kaip pastebi dienraštis, prieš atvažiuodami į Panevėžį, švedai tokias pat kalbas jau buvo sakę Vilniuje, Kaune ir kituose Lietuvos miestuose.

LIETUVIŠKAIS PIENO PRODUKTAIS LEISTA PREKIAUTI EUROPOJE

Europos Sąjunga trylikai Lietuvos pieno bendrovių leido į jos šalis įvežti pieno produktus. Taip nutarė speciali Europos Sąjungos komisija, įvertinusi pieno pramonės įmonių darbą ir produkcijos kokybę. Kaip rašo „Respublika“, iki

šių lietuviški pieno produktai į Europos Sąjungą buvo išvežami pagal atskirus susitarimus su Vokietija, Olandija ir Danija. Dabar susitarti nebeįmanoma: pieno produktus eksportuoti leidžiama tik toms įmonėms, kurios gavo Europos Sąjungos leidimus.

Europos reikalavimai pienui yra labai dideli, tačiau, pasak Lietuvos veterinarijos tarnybos pareigūnų, nėra neįvykdomi. Viena didžiausių problemų yra patys smulkiausi pieno tiekėjai — dviejų trijų hektarų žemės savininkai, melžiantys tik po vieną dvi karves. Tokių pieno tiekėjų Lietuvoje yra ketvirtis milijono. Tokiame mažame ūkyje visus reikalavimus vykdyti labai sudėtinga. Šį kartą Europos Sąjungos komisija, tikrinusi pieno pramonę visose grandyse — nuo pieno tiekėjo iki paruoštos produkcijos — nepanoro lankytis tokiuose mažuose ūkiuose ir domėjosi didesniais. Netvarka bent vieno tokio tiekėjo ūkyje gali sugadinti bet kurios pieno perdirbimo įmonės rodiklius ir užkirsti kelią jos produkcijai į Europos Sąjungą ateityje, kai jos komisija tikrins šalies įmones kitą kartą.

Beje, Europos Sąjungos ko-

misijos leidimo eksportuoti produkciją negavo nė viena Estijos pieno perdirbimo įmonė ir tik 6 Latvijos įmonės gavo leidimus. Tikėtina, kad eksporto leidimai Lietuvos įmonėms suteikti šiek tiek avan-su, todėl neatmetama galimybė, kad netrukus pakartotinai tikrindama Europos Sąjungos komisija gali elgtis griežčiau.

NAMŲ GRAŽINIMAS KAINUOJA MILIJONUS

Per 7 metus Lietuvoje atkurta nuosavybės teisė 4,200 savininkų. Kaip praneša Elta, Statistikos departamento duomenimis, šių metų pradžioje Lietuvoje buvo 2,7 tūkst. gyvenamųjų namų, kuriuos pretenduoja susigrąžinti buvę savininkai arba paveldėtojai. Šių metų pradžioje savininkams grąžintuose namuose gyveno 8,729 nuomininkų šeimos. Nuomininkų šeimoms išskelinti iš savininkams grąžinamųjų gyvenamųjų namų iki šių metų jau skirta 30,5 mln. litų biudžeto lėšų. Už tuos pinigų pastatyti arba nupirkti, suremontuoti 1,196 butai.

Rima Jakutytė

DVIDEŠIMT PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. ELENA VAIČELIŪNIENĖ TUBELYTĖ

Minint mylimos žmonos, Mamytės ir Mociutės mirties sukaktį, kurios netekome 1973 m. rugpjūčio 11 d. Šv. Mišios už jos sielą bus aukojamos š.m. rugpjūčio 16 d., 10 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje, 5620 S. Claremont, Chicago, IL.

Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Eleną savo maldose.

Nuliūdę: vyras Ignas, dukterys, Danutė Vaičeliūnaitė, Jūratė Mitchell, žentas Philip, Aušrelė Ramanauskas, žentas Ricardo ir anūkai: Saulutė Wright su vyru Matthew, Skaidrė Brown su vyru Jody ir Gregory Dainius Mitchell.

A.†A. VALENTINUI RAČIŪNUI

iškeliavus Amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną ONUTĘ, sūnus ROMĄ ir VYTĄ bei dukrą DANUTĘ su šeimomis ir kitus gimines bei artimuosius.

Vytautas, Vladas ir Raminta Sinkai

Mylimam Sūneliui

A.†A. EDUKUI

tragikaliai iškeliavus Amžinybėn, tėvelius ROMĄ ir GEDIMINĄ BIELSKUS didelio skausmo valandoje užjaučiame ir meldžiame Dievo ramybės.

Marius, Vygantas, Mindaugas ir Austė Vygantai

Mūsų mielai narei

A.†A. VIKTORIJAI MUSTEIKIENEI

mirus, jos dukrai JOLANTAI MIKŪNIENEI su šeima ir artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia

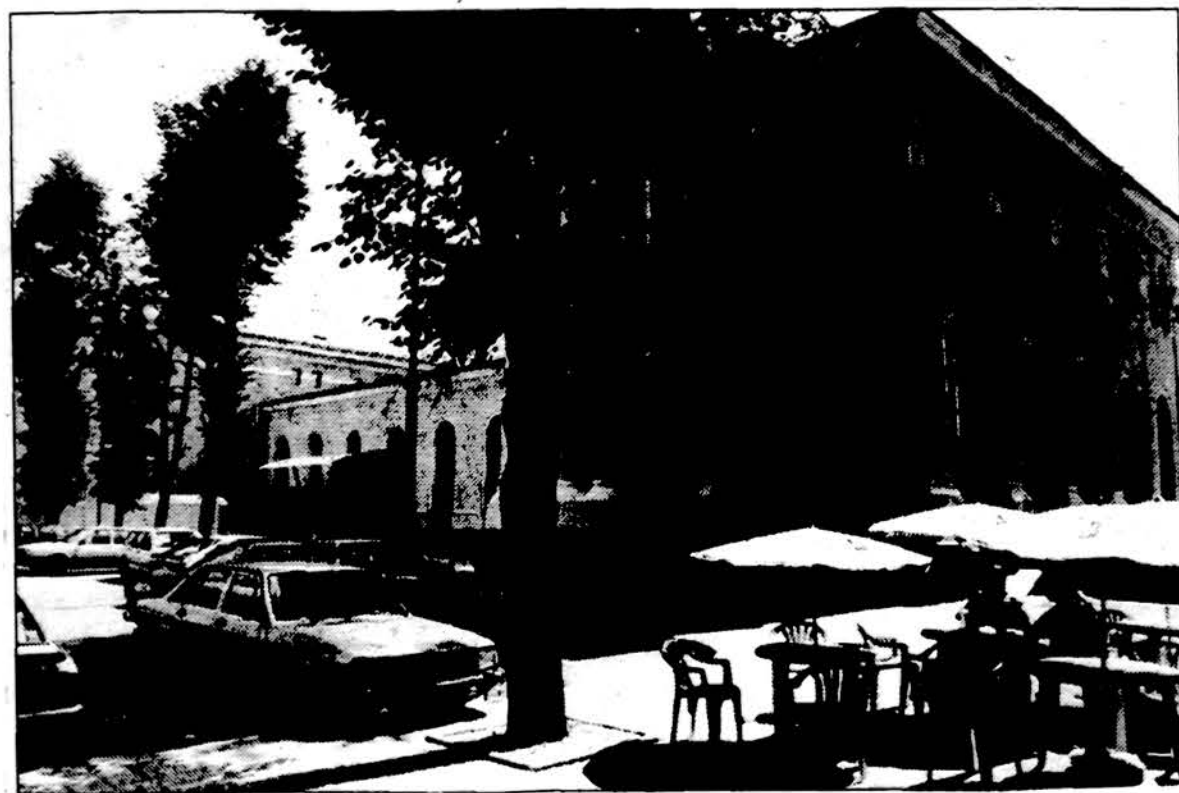
LDK Birutės draugija

Mirus

A.†A. JONUI VITUI

gilaus liūdesio valandoje, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną GRAŽINĄ, motiną URSULĘ, sūnų ROBERTĄ, dukrą ALIDĄ, seserį DANUTĘ PETRAUSKIENĘ su šeimomis, bei visus jų draugus ir kartu liūdiame.

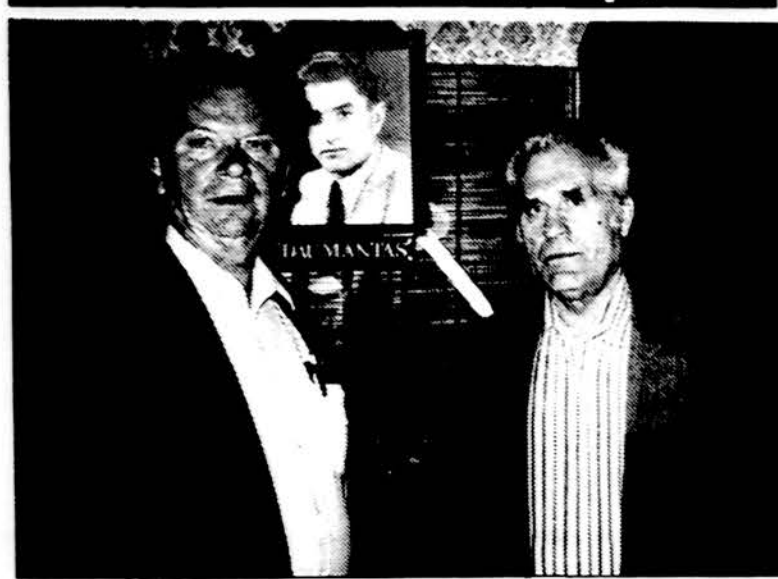
Juozas ir Leokadija Vitai

Atstatytoji Vilniaus geležinkelio stotis 1998 m.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Susitikimas tėviškeje — Mauruciuose š.m. vasarą. Iš kairės: Kazys Laukaitis (lemontiškis) ir Antanas Lukša. Viduryje ant sienos kabo Juozo Lukšos-Daumanto portretas, primenantis jo atsilankymą Veiverių gimnazijoje ir pokalbius su to meto gimnazistais.

Regina Narušienė, JAV LB Krašto valdybos pirm., dalyvaus LB Vidurio vakarų apygardos valdybos rengiamoje gegužinėje, rugpjūčio 16 d., 12 val., Pasaulio lietuvių centro sode, 14911 127th Str., Lemont, IL. R. Narušienė buvo neseniai apdovanota Kuni-gaikščio Gedimino II laipsniu ordinu. Gegužinėje bus gera proga ją pasveikinti. Visi lietuvių ir jų draugai amerikiečiai kviečiami dalyvauti.

Šeštadienį, rugpjūčio 15 d., nuo 11 val. r. iki 7 val. v., prie 71st gatvės ir California Ave rengiamas 15-tos Čikagos apylinkės piknikas, globojamas apylinkės atstovo Virgil E. Jones, Chicago Park District ir vietinių verslininkų. Bus vaishės, žaidimai, programa, sveikatos patikrinimo autobusai ir daug daugiau. Visi kviečiami.

Amerikos Lietuvių radijas praneša, kad spalio 18 d. numatytas Arvydo ir Nelės Paltinų estradinių dainų koncertas nukeliamas į lapkričio

22 d. Koncertas bus Jaunimo centre. Pakeitimo priežastis: spalio 18 d. rengiamas susitikimas — pietūs su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi Wil-lowbrook pokylių salėje.

POŠEDŽIAVO ZARASŲ KLUBO VALDYBA

Š.m. rugpjūčio 4 d. jaukioje Ramanauskų šeimos aplinkoje įvyko Zarasų klubo valdybos susirinkimas.

Buvo aptarta gegužinė, kuri įvyks rugpjūčio 23 d., 12 val., Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės namuose, 2417 W. 43 St., Chicago.

Visi pasiskirstė pareigoms. Bus laimėjimai, atsisveikinimas įvairiais gerimais, groso Kosto Ramanauskio orkestras. Šeimininkės, kaip paprastai, rūpinasi maisto paruošimu. Joms patirties pakanka. Patikėkite, maistas bus tikrai skanus.

Labai apgailestavome, kad sumažėjo lankytojų gegužinėse. Apatinėje, kaip organizuoti, kad būtų idomiau. Jeigu turite gerų idėjų, prašome

siūlyti, nes tikrai bendrom jėgomis galime sugalvoti.

Tad kviečiame visus nepasididžiuoti ir apsilankyti mūsų gegužinėje.

Zarasų klubo valdyba

TB IR VAIKAI LIETUVOJE

Lietuvoje gyventojų sergamumas tuberkulioze per dešimt metų padvigubėjo, vaikų sergamumas padidėjo 3 kartus. 1997 m. iš viso sergančių TB, naujai išaiškintų, buvo 2,926, iš jų 147 vaikai.

Vaikų užsikrėtimas TB bakterijomis dažnėja, nes 70 proc. naujai išaiškintų suaugusiųjų plaučių tuberkuliozė būna išplitusi. Visi naujagimiai skiepijami nuo TB, revakcinuojami 6-7 metų amžiaus vaikais. Tyrimai atliekami dažnai rizikos grupės vaikams. Vaikų problema — suaugusiųjų tuberkuliozės vėlyva diagnostika, nežinomi TB židiniai.

Sunku kovoti prieš ligą, kuri taip greitai plečiasi, bet Lietuva ir Lithuanian Mercy Lift jau šešeri metai siūnia vaistų TB gydyti, bet vieni negalime sustabdyti šios ligos. Trūksta ne tik vaistų, bet ir profilaktinės programos. Kaip tik šiais metais pradėta Lietuvos Valstybinė tuberkuliozės profilaktikos ir kontrolės 1998-2000 metų programa.

University of Illinois — Chicago pasisūlė padėti programą vystyti. Reikalinga 51,000 dol. gydyti naujai susirgusius TB. Lietuva sutiko sumokėti už pusę vaistų, o LML, Prancūzijos „farmacistai be sienų“ ir kitos organizacijos stengsis parūpinti antrą pusę.

Lithuanian Mercy Lift tiki, kad vaistai bus parūpinti šį rudenį. Tikimės, kad LML pokylis „Kryžkelė '98“ bus sėkmingas ir LML galės dosniai prisidėti prie vaistų pirkimo.

Vilgaile Lendraitienė

Lietuviškas papuošalas — karpiny.

Lietuviškas papuošalas — karpiny.

PILKAPIŲ KARŽYGIAI

Aplink miškai žaliuoja, ošia, Upeliai bėga tekini. Prie jų gyvena mūsų botai, Dabar — tik pilkapių seni.

Toli — piliakalnių iškylės Mums seka apie tuos laikus. Kai protėviai nuo priešų gynė, Sodybas, moteris, vaikus.

Kad į šviesių dienų rytą Jie eitų laisvę nešini. Kad mūs žemelėje gimtojo Neviešpatautų svetimi.

Nuo priešų tėviškę apgynę, Miegokit pilkapius ramiai. Kaip jūs, mes ginsime

tėvynę Nuo priešų saugosim šventai.

Domicelė Brazaitytė-Pidkova, Dieveniškės

TAI IR MANO ŠVENTĖ (Pabaiga)

1990 m. kovo 11 dieną vėl buvo atstatyta Lietuvos nepriklausomybė, kuri vėliau buvo pripažinta daugelio užsienio šalių. Tačiau laisvė veltui negaunama, dėl jos buvo paaukota daug gyvybių, pralieta daug kraujo. Tai mūsų tautos istorija, kurią žino ir mano amžiaus vaikai.

Taciau aš labai nustebau neseniai per televiziją pamatęs Laisvės alėjoje sutiktus jaunuolius, kurie paklausti: „Ką tau reiškia Vasario 16-oji?“, atsakė: „Nieko nereiškia“, — „Nežinau ir man neįdomu“. Nežinojo jie ir kas buvo Daukantas, Basanavičius... Man pasidarė labai liūdna, kad yra tokių abejingų mūsų istorijai, tokių tamsių jaunuolių. Jeigu daug tokių atsirastų, mes prarastume savo tautiškumą be jokio karo ir pavergėjų...

Be manė nuramino močiutė. Ne, taip nebus. Juk mano draugai ir aš, ir daugelis Lietuvos vaikų nori mokytis, daug žinoti, visur dalyvauti, nedaryti gėdos Lietuvai. Tegul mums būna priesaku šie tautos dainiaus Maironio žodžiai:

— Į darbą, broliai, vyrs į vyry,

Šarvuoti mokslu atkakliu! Paimsim arklą, knygą, lyrą Ir eisim Lietuvos keliu!

Jonas Abromaitis, Kauno „Žiburio“ vidurinės mokyklos 4 klasės mokinys.

IDOMIAUSIA VASAROS DIENA

Mano idomiausia vasaros diena buvo tada, kai lėktuvu išskridau į Ameriką. Ji prasidėjo kitaip, ne kaip visos kitos.

Pavalgę pusryčius, nuvažiavome į aerouostą. Aš negalėjau sulaukti, kada skrisiu lėktuvu. Man buvo labai smalsu (idomu). Pagaliau jau galėjome iškristi į lėktuvą. Jis ilgai vaziavo į pakilimo taką. Kai jau buvome jame — lėktuvas sustojo, o paskui kaip kulka šovė į priekį. Truputį pavaziavusi tuo dideliu greičiu, ėmiau just, kad lėktuvu ratai atsisplėšia nuo žemės. Aerouostas ėmė lygti tolti nuo jo. Nors iš tikrųjų lėktuvas tolo nuo jo. Kol dar nebuvome pakilę aukštai, galėjau iš viršaus apžiūrėti savo gimtąjį miestą. Lėktuvas sparčiai kilo į viršų tol, kol jau buvo virš debesų.

Už valandos laiko, mes jau buvome Suomijos sostinėje Helsinkyje. Ten reikėjo laukti kito lėktuvo, kuris bus pakankamai didelis ir galingas perkristi per visą Atlanto vandenyną. Neilgai tereikėjo laukti tame aerouoste, nes greitai jau lipom į lėktuvą, kuris devynias valandas skrido iki Amerikos. Nusileidome dideliame New Yorko aerouoste ir nuvažiavome į miestą, kuriam aš dabar gyvenu.

Tai ir buvo pati idomiausia mano vasaros diena, nes niekada dar nebuvau patyrusi tiek daug nuotykių tik per vieną dieną ir kelsiolika valandų.

Aistė Narkevičiūtė, Bostono lit. m.-los mokinė.

KODĖL ŽIBUKAI ŠVIEČIA

Apie birželio mėnesio vidurį, vakare būdami lauke, matote žybciojančias švieses. Gerai įsijūreję pastebėsite, kad taip daro maži, skraidantys vabaliukai. Žmonės juos vadina Šv. Jono vabaliukais, jonvabaliukais, žibukais, nes jie pradeda skraidyti apie Jonines. Mokslo žmonės, juos tyrinėdami, surado ir šviesos šaltinius. Pilvelio abiejose pusėse yra penki chemikalai, juos vadina luciferinomis. Kai deguonis pasiekęs tuos chemikalus sukelia nervų reakciją, tada vieni iš jų chemikalų kombinacija užgesina šviesą. Kodėl jie leidžia tas šviesas? Jie skrisdami ieško savo draugų. Draugės tupeidamos žolėje, savo šviesai atsiliepi. Ir taip vabaliukai gražiai draugaudami ir mums suteikia malonumo. Jų tėvynė yra pietų kraštai. Jų yra įvairių rūšių.

PASAKA APIE ŽIBUKUS (Pabaiga)

— Pirmiausia nubunda gėlės, — įsiterpė kitas žibukas. — Ne, paukščiai medžuose, aš gerai atsimenu, — prieštaravo pirmasis.

Taip žibukai ir susigiminiavo. Tik žiūri, kad nebėra sapnų vaiko: ėmė ir prazuvo, kol juodu ginčijosi.

— Ei, ei, kur tu dingai? — sušuko jie išigandę.

Bet visur buvo tylu ramu.

— Eime, pasidairysime, — nutarė žibukai.

Kadangi pievoje buvo tamsu, žibukai užsidegė žibintuvėlius.

Atejo vidurnaktis, nutildė visur garsus, visi užmigo, net ir naktinės gėlės, tik vieni žibukai ieškojo ir ieškojo sap-

nų vaiko.

— Kas dabar bus? Ką mes pasakysim, kai sapnai sugrįš iš šiaurės? — nusigandę kalbėjo žibukai. — O gal jis pasislėpė kur tarp medžių arba įlindo į sraigės namelį?

Bet tarp medžių žibukai sapnų vaiko nerado. Nebuvo jo nė sraigės namelyje.

Ieškojo jie visą naktį, iki pat aušros. Turbūt ir po šiai dienai nesurado žibukai to sapnų vaiko, nes ir dabar vasaros naktimis jie bėgioja su žiburėliais.

Danutė Žilaitytė

VILKAS IR ŠUO

Koks laisvės saldumas jums trumpai išdėstysiu (pateiksiu).

Sulysęs vilkas kartą ir riegebūlis šuo sutiko vienas kitą, pasisveikinę sustojo, leidosi kalbas: „Sakyki man, ką esdavai, kad toks žvilgsnis (riebus) esi? Stipresnis už tavę, aš kojas vos velku“. O šuo jam atvirai: „Gyventi ir tu galėtumei, o jei stotum mano ponui, kaip ir aš tarnauti“. — „Gerai! Ką teks daryti?“ — „Duriu jo saugoti, neleisti naktį į namus juokiu vagių“. — „Aš sutinku. Juk man, po girią laktantčiam, lig šiol kentėti teko spėga, dangarę; kur kas geriau po stogu tūnoti (būti) ramiai, lig soties pilvą mitalo (maisto) prikišusiam“. — „Tai eiki su manim!“ Bet vilkas, pakeliui pamatęs šuns nutrintą kaklą, ėmė klausyti: „Kas čia, drauguži?“ — „Et, niekai!“ — „O vis dėlto?“ — „Kai būnu piktas, dieną pririša mane, kad pailsėčiau su šviesa, o naktį saugotiau. Suteimus at-riša mane, ir aš lakstau. Man duoda duonos, ponas skanų kaulą pats nuo stalo pameta, bernai, ką kasdami, ir man palieka, šiaip randu visokių nuogruažų; taip pilvą pri-kemšu nenusiplūdkamas (be didelio vargo)“. — „O jei išbėgti panorėtum, ar gali?“ — „Ne, niekai“. — „Džiaukis pats, šunie, tuo, ką giri. Be laisvės nenorėčiau aš nė karaliauti“.

Fedras

PAGALVOKITE NR. 11 ATSAKYMAI

1. 1996 m. Lietuvos olimpinė vyryų rinktinė rinkinė turėjo 6 žaidėjus, kurių ūgis

yra 2 metrai ir daugiau: Sabonis 220 cm, Ilgauskas 218 cm, Žukauskas 214 cm, Timinskas 203 cm, Karnišovas 203 cm ir Šeštokas 200 cm. Žemiausias yra Sirtautas 190 cm. Garsusis Š. Marciulionis yra 196 cm ūgio. 2. 1917 m. vokiečių astronomas K. Schwarzschild ir 1939 m. amerikietis fizikas J. R. Oppenheimer pramėtė Erdvės gamtos reiškinį, kuriam 1960 m. amerikietis fizikas J. A. Welher sugalvojo terminą Black Hole. 3. JAV 1888 m. buvo pastatytas Washingtono garbei aukščiausias pasaulyje mūrinis paminklas — 553 pėdų aukščio. 4. Vėjas. 5. Be plutos. 6. Tas plėšrusis žvėrelis vadinasi mangutis — mangustis (Herpestes griseus). Truputį panašus į žebenkštį. Jo tėvynė Indija. Jų yra daugelyje kraštų. Maitinasi gyvatėmis ir kitais gyviais. Kai pritrūksta laukinio maisto, veržiasi į ūkių, gauda vištas, kiaušinius ir kt. Per metus užaugina 15 vaikų. 7. Antrajame piešinyje: gėlėtei trūksta vieno lapelio, iš suduzusio TV ekranto trūksta vieno gabaliuko stiklo, vyro kaklaraistys trūksta vieno brūkšnelio, TV antenai trūksta vieno užbaigimo, iššokusi iš aparato lempa neturi vienos adatėlės.

PAGALVOKITE NR. 12

1. Kuriais metais sprausminis lėktuvas įstengė skristi du kartus greičiau už garą? 2. Kas buvo pabaisos Fraiknešteinio „motina“? 3. Kuris pirmasis žmogus savo akimis pamatė mėnulio antrąją pusę? (Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis). 4. Bėga be kojų, muša be rankų? 5. Bėga ir bėga, niekada nepavargsta? 6. Kurio grybo kepurės įvairių spalvų? Bet visi jį vienaip vadina. 7. (Piešinėlis) Kurioje JAV valstijoje galima atrasti šias vietas?

Sprendžiamos tuberkuliozės problemos Lietuvoje. Iš kairės: dr. D. Šlapkauskaitė, Lithuanian Mercy Lift darbuotoja Vilgaile Lendraitienė, prof. D. Gaidamonienė, Respublikinės tuberkuliozės ir plaučių ligų ligoninės direktorė, ir dr. Butkienė.

SKELBIMAI

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPENAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
(1/2 bl. į šiaurę nuo Balzako muziejaus)
Tel. 773-582-4500
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 708-301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gilbaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60639
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 866-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštadi. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
Valandos pagal susitarimą

• Pinigai, siuntiniai, baldai, automobiliai. TRANSPAK, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel. 1-773-838-1050.

(sk.)
• Pardudame lėktuvų bilietus į Lietuvą ir kitus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinkite First Class Travel, tel. 847-392-6320.

(sk.)
• Lemonte TRANSPAK įstaigos naujos darbo val., šeštadi. 9-1 v.p.p., sekmd. 9-1 v.p.p. Tel. 1-630-257-0497.

(sk.)
• Vaizdajuostės iš Lietuvos perrašome ir amerikietiška sistema ir atvirkščiai. Puiki kokybė, kaina tik \$20. Amerikos Lietuvių televizija, tel. 708-839-8922.

(sk.)
• Siuntinių į Lietuvą kompanija Baltia Express

praneša gerą naujieną: priimnėjame siuntinius naujose patalpose, 7269 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL 60455 (Amber Health Center). Atvykite arba skambinkite tel. 708-458-3810 arba nemokamu tel. 1-800-SPARNAL.

(sk.)

